T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YEREL YÖNETİMLER BÜNYESİNDE ÇALIŞAN ANTRENÖRLERİN REKREASYONEL FAALİYETLERE BAKIŞ AÇISININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Fatih TOPTAŞ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

REKREASYON ANABİLİM DALI

Danışman

Prof. Dr. Metin ŞAHİN

KONYA-2021

ÖNSÖZ

Tezimin her aşamasında değerli fikirlerini, bilgi, deneyim ve katkılarını esirgemeyen, çok kıymetli tez danışmanım Prof. Dr. Metin ŞAHİN'e, araştırmamın her aşamasında bizlere yardımcı olan Prof. Dr.Serkan REVAN'a ve bu aşamada desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen değerli eşim Merve TOPTAŞ'a ve biricik kızım Alya Mina TOPTAŞ'a sonsuz teşekkür ederim.

ÖZET

T.C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YEREL YÖNETİMLER BÜNYESİNDE ÇALIŞAN ANTRENÖRLERİN REKREASYONEL FAALİYETLERE BAKIŞ AÇISININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Fatih TOPTAŞ

Rekreasyon Anabilim Dalı

YÜKSEK LİSANS TEZİ / KONYA-2021

Bu çalışmanın amacı yerel yönetimler bünyesinde çalışan antrenörlerin rekreasyonel faaliyetlere bakış açısının değerlendirilmesidir. Araştırmaya, Konya Büyükşehir Belediyesi, Selçuklu Belediyesi, Meram Belediyesi ve Karatay Belediyesi bünyesinde çalışan toplam 171 antrenör katılmıştır. Anket uygulanan katılımcılara demografik bilgilerini ve rekreasyon aktivitelerinin konusundaki bilgi düzeylerini ve bakış açılarını belirlemeye yönelik 19 soru sorulmuştur (Mersinli (2009). İstatistiksel değerlendirmeler frekans (f), yüzde dağılımı (%) teknikleri kullanılarak, SPSS 16.0 paket istatistik programında yapılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, antrenörlerin %59,6'sının rekreasyon alanında eğitim aldıkları ve büyük çoğunluğunun (%86,5) rekreasyonel faaliyetlere katıldığı tespit edilmiştir. Antrenörler %81,8 oranıyla en çok sportif rekreasyonel faaliyetlere katıldıklarını ve kurumlarında en çok düzenlenen faaliyetin de sportif rekreasyonel faaliyetler (%70,8) olduğunu bildirmişlerdir. Ayrıca antrenörlerin %75,4'ünün sportif rekreasyonel faaliyetleri birinci derecede önemli gördüğü ve rekreasyonel faaliyetlerin en önemli etkisinin zihinsel ve fiziksel sağlık (%43,9) üzerine olduğu görülmüştür. Sonuç olarak, yerel yönetimlerde rekreatif etkinlikleri organize eden birimler oluşturularak, bu etkinlikler için tesis, alan ve malzemelerin artırılması ayrıca personelin, rekreasyon bilincinin geliştirilerek paydaşlar arasında bilgi ve deneyimlerinin paylaşılmasının oldukça önemli olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, Yerel Yönetimler, Yerel Yönetimlerdeki Antrenörler.

SUMMARY

REPUBLIC OF TURKEY

SELCUK UNIVERSITY

HEALTH SCIENCES INSTITUTE

EVALUATION OF THE PERSPECTIVES OF THE TRAINERS WORKING IN THE LOCAL GOVERNMENTS ON RECREATIONAL ACTIVITIES

Fatih TOPTAŞ

Department of Recreation

MASTER'S THESIS / KONYA-2021

The aim of this study is to evaluate the perspective of the trainers working in the local governments on recreational activities. A total of 171 trainers working in Konya Metropolitan Municipality, Selçuklu Municipality, Meram Municipality and Karatay Municipality participated in the research. The participants were asked 19 questions to determine their demographic information and their knowledge and perspectives on recreational activities (Mersinli (2009). Statistical evaluations were made using SPSS 16.0 package statistics program using frequency (f), percentage distribution (%) techniques. According to the findings of the study, it was determined that 59.6% of the coaches received education in the field of recreation and the vast majority (86.5%) participated in recreational activities. The coaches reported that they mostly participate in sportive recreational activities with a rate of 81.8% and that the most organized activity in their institutions is sportive recreational activities (70.8%). In addition, it was seen that 75.4% of the coaches consider sportive recreational activities to be of primary importance and the most important effect of recreational activities is on mental and physical health (43.9%). As a result, it can be said that it is very important to create units that organize recreational activities in local governments, to increase the facilities, space and materials for these activities, and to share the knowledge and experience among the shareholders by improving the recreation awareness of the personnel.

Key words: Recration, Local Governments, Trainers in Local Governments.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ ..... **i**

ÖZET ..... **ii**

SUMMARY ..... **iii**

İÇİNDEKİLER ..... **iv**

1. GİRİŞ **1**

1.1. Yerel Yönetimler 2

1.2. Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Gelişimi 3

1.3. Yerel Yönetimlerin Özellikleri 3

1.4. Yerel Yönetimlerde Hizmet 4

1.5. Yerel Yönetimlerde Spor 4

1.5.1. Spor Hizmetleri 4

1.6. Zaman Kavramı 6

1.6.1. Zaman Çeşitleri 7

1.6.2. Boş Zaman Kavramı 8

1.6.3. Bireyin Boş Zaman Eğilimini Etkileyen Sosyal Faktörler 10

1.7. Rekreasyonun Tanımı ve Özellikleri 177

1.7.1. Rekreasyon ve Spor 1718

1.7.2. Yerel Yönetimlerde Rekreasyon 19

1.7.3. Rekreasyonel Sportif Etkinlikler 19

1.7.4. Rekreasyonun Sınıflandırılması 200

1.8. Dünyada Bazı Yerel Yönetimlerin Sunduğu Spor ve Rekreasyon Hizmetleri. 211

1.9. Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Sunduğu Spor ve Rekreasyon Hizmetleri..... 211

2. **GEREÇ VE YÖNTEM** **233**

2.1. Araştırmanın Kapsamı 233

2.2. Evren ve Örneklem 233

2.3. Veri Toplama Aracı 23

3. BULGULAR **244**

4. TARTIŞMA **333**

5. SONUÇ VE ÖNERİLER **400**

6. KAYNAKLAR **41**

7. EKLER **47**

1. GİRİŞ

Dünyada ve dolayısıyla ülkemizde özellikle 1980'lerden itibaren hem siyasi nedenlerle hem de ekonomik değişimler, o yıllarda henüz tanımlanmamış rekreasyon ve uzun yıllardır insan hayatında ortaya çıkan spor olgusu nedeniyle temel değerlerini hızla kaybetmeye başladı. Uzun süredir devam eden bu durum, özellikle yerel yönetimlerimizin çabaları sayesinde son yıllarda olumlu yönde değişmiş ve gelişmiştir (Erten 1999).

Avrupa ülkeleri açısından yerel yönetimler, özel iştirakleri diğer kamu kurumları ile birlikte çocukluğundan itibaren halkın eğlence ve spor ihtiyaçları ile yüklüyor ve dikkatlerini onlara çekiyor. Yeterli ve bilimsel eğitimi taahhüt eden bu kurumlar, faaliyetleri için gerekli ortamı hazırlayarak hizmet vermektedir. Anayasamızın 59. maddesindeki "spor her yaştan Türk vatandaşının yasal hakkıdır" ifadesi sadece spor anlamına geliyor gibi görünse de felsefesi düşünüldüğünde "spor rekreasyonu" na daha uygun olacağı ortaya çıkacaktır. Çünkü ülkemizde ve dünyada spor olgusu fiziksel, sosyal veya zihinsel gelişim amacı olmaktan çok ticari ve hatta politik bir sektör haline gelmiştir. Bu durumu düzeltmek için; Özel ve bağlı şirketleri beklemek uzun vadede işe yarayabilir, ancak bu tür işleri başlatmanın amacı ekonomik fayda olduğu için hayal kırıklığı yaratabilir. Dolayısıyla devletimizin en hızlı hizmeti denilince akla ilk gelen kurum olan "yerel yönetimler" i beklemenin daha doğru bir karar olacağını düşünüyorum. Çünkü bu kuruluşların öncelikli hedefleri kamu yararıdır (Yüzgenç 2010).

Bu çalışma yerel yönetimler bünyesinde çalışan antrenörlerin rekreasyonel faaliyetlere bakış açısının değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır.

.

1.1. Yerel Yönetimler

Yönetim, bünyesinde bir çok anlamı barındıran geniş içeriğe sahip bir kavramdır. Kelime anlamı, bir işi organize etmek, hedeflemek, bir topluluğun başında bulunup o kurumun sevk ve idaresinde bulunmaktır. Daha kapsamlı bir ifadeyle yönetim, başkaları aracılığıyla işi gerçekleştirmektir. Bir başka ifadeyle yönetim, kamu kaynaklarını kullanarak, kurumsal amaçları yerine getirme etkinliğidir (Ulusoy ve Tekin 2004).

Yerel yönetim, "sınırlı sayıda yerel politikayı tanımlamak ve uygulamakla görevli, daha küçük bir alanda taşra veya bölgesel yönetimin alt birimi olan bir kamu organı" olarak tanımlanabilir (Erten 1999). Diğer bir deyişle yerel yönetimler, belirli bir bölgede yaşayan insanların ortak ihtiyaçlarını yerel halkın kendi organları ve kendi örgütsel yapıları aracılığıyla karşılayan kurumlardır. Yerel yönetimler, yerel halkın ihtiyaçlarını kendi kaynakları ve araçları ile mümkün olan en kısa sürede karşılayan birimler olarak da tanımlanabilir (Köse 2004). Anayasa'nın 127. maddesi de yerel yönetim tanımına bakacak olursak: “il, belediye ve köydeki bulunan vatandaşların ortak ve yerel gereksinimlerini karşılamak maksadıyla, İlkeleri kanunla belirlenen ve karar alma organları da kanunla belirlenen tüzel kişiliklerdir”. Yerel yönetim kavramına belediyeler, il özel idareleri ve köy yönetimleri dahildir. Ama genel olarak Türkiye'de yerel yönetim kavramıyla ifade edilmek istenilen, şehirlerin yönetimi ve çağımızda uygulanan belediyeciliğin modernize edilmiş şeklidir. Bu açıklamadan yola çıkarak yerel yönetim kavramından söz edildiğinde kişilerde ilk çağrışım yapan kurum belediyelerdir diyebiliriz (Erten 1999).

Yerel yönetim kuruluşları ademi merkeziyetçilik ilkesine göre kurulur ve yönetilir. Yerel yerinden yönetimler, o alandaki halkın yerel ve ortak ihtiyaçlarının karşılanmasından sorumludur (Arslan 2005).

Yerel yönetimler, halkın kamu mal ve hizmetlerinden kısıtlama olmaksızın faydalanmalarını sağlayarak, hizmetlerin verimliliğini arttırmaktadır. Yerel ihtiyaçları daha hızlı ve ekonomik olarak giderir. Çünkü halka en yakın idari birim olan yerel yönetimler, yerel halkın beklentilerini derinlemesine anladıklarından beklentileri karşılamak için kamu hizmeti kaynaklarını en iyi şekilde kullanabilirler. Böylece kaynakların israfı önlenir ve ekonomik bir fayda sağlanır. Sonuç olarak daha az kaynakla daha çok hizmet sunulmaktadır (Tekeli 1983).

1.2. Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Gelişimi

Batılı anlamda yerel yönetimin sunduğu kentsel hizmetler Türk toplum tarihi boyunca vakıflar ve esnaf kuruluşları tarafından verildiğinden yerel yönetim kavramı oldukça yenidir. Osmanlı İmparatorluğu'ndan Tanzimat dönemine kadar İslam kanunları ve kurumları yürürlükteydi. Kadı olarak bilinen şehir görevlileri, devleti, toplumu ve yargıyı yürütürlerdi. Osmanlı İmparatorluğu'nda yerel yönetim statüsü, eğitim için Batı'ya giden ve Batı'dan etkilenen aydınlar tarafından uygulanmıştır. Tanzimat dönemiyle birlikte Türkiye’de yerel yönetimler kendini göstermiştir. Tanzimat döneminde ise yerel yönetimin kuruluş gayesi vergilerin düzenli ve dengeli toplanması, kamu düzeninin sağlanması ve ekonomik gücün geliştirilmesiydi. Hedefler arasında Batı ile ilişkilerin arttırılması, iletişimin geliştirilmesi ve çağdaş manada yerel demokrasinin geliştirilmesi gibi çalışmalar yer alıyordu (Keleş 1998).

1.3. Yerel Yönetimlerin Özellikleri

Daha önce de ifade edildiği gibi, Anayasa yerel yönetim kurumlarına özel bir önem vermiş ve bazı hükümler getirmiştir. Anayasanın getirdiği ilkeler ışığında yerel yönetim kuruluşlarının özelliklerini 4 temel unsur ile ifade edebiliriz.

1. Yerel yönetim kuruluşları; Yerel yönetimin görevleri, yasal olarak kurulmuş bir tüzel kişiliğe sahip, yerinden yönetim ilkesine dayalı özerk kuruluşlardır. Türkiye'de yerel yönetimler; yerel halkın, illerin, bucakların ve köylülerin yerel ihtiyaçlarını karşılayan ve genel karar organları halk tarafından seçilen kamu hukukuna tabi tüzel kişilerdir. Bu özelliklerinden dolayı yerel yönetimlerin merkezi yönetimden ayrı ve bağımsız belirli hak ve yetkilere, gelir kaynaklarına sahip olması gerekir.

2. Mahalli özyönetim organlarının genel karar organları tarafından seçilen organları, organ statüsünü kazanırlarsa veya organları tarafından yönetiliyorlarsa, İçişleri Bakanı mahalli idarelerin veya yerel yönetimlerin üyelerini geçici bir önlem olarak, Görevleri nedeniyle kovuşturulan veya soruşturulan yerel yönetim organlarını ya da organlarını oluşturan azalarını görevlerinden uzaklaştırabilir.

3. Görevleri oranında kendilerine gelir kaynağı sağlanan mahalli idareler, kanunla Bakanlar Kurulunun onayı ile kendi aralarında sendika kurmaya ve büyük mülkler için özel yönetim biçimleri getirmeye yetkilidir. .

4. Devlet, idarenin bütünlüğünü sağlamak ve toplumun refahını korumak için mahalli idareleri denetleme yetkisine sahiptir. Bu şekilde devlet, yerel yönetim kuruluşlarının çalışmalarında gerekli kanun ve kurallara uyulmasını sağlar (Keleş, 1998).

1.4. Yerel Yönetimlerde Hizmet

Hizmet, geniş olarak, üretildiği yerde tüketilen bir iş veya eylem, sosyal bir olay veya bir çaba olarak tanımlanabilir. Bir başka tanıma göre hizmet; İnsan ihtiyaçlarının karşılanması yoluyla fayda ve tatmin sağlayan soyut faaliyetlerin toplamıdır. Daha geniş bir yaklaşımla; Kişilerin veya insan gruplarının ihtiyaçlarını karşılamak için belirli bir fiyattan satışa sunulan, mal bulundurmayı gerektirmeyen, fayda ve memnuniyet sağlayan tüm somut olmayan faaliyetler de hizmet olarak tanımlanmaktadır (Yüzgenç 2010).

1.5. Yerel Yönetimlerde Spor

Spor, kazanma, başarı gibi insan içgüdülerini tatmin etmeyi amaçlayan, rekabet, sosyallik ve belirli kurallara dayalı fiziksel, zihinsel ve ruhsal hareketler toplamıdır. Sporun kşisel ve toplumsal faydaları göz önüne alındığında, hem bireyler hem de toplum için sağlıklı bir yaşam tarzı ve eğitim aracı olduğu yadsınamaz. Yerel enerji ve motivasyonu harekete geçirebilen yerel yönetimler; Amatör sporun okullara taşınmasını, sporun geniş çapta kabulünü teşvik etmesini ve spor tesislerinin inşası ve işletilmesinde önemli ölçüde daha başarılı olmasını sağlayabilir. Türkiye'de yerel yönetimler bünyesinde yerel halkın spora yönelik talep ve ihtiyaçlarını giderecek bir sistem ve organizasyon bulunmamaktadır. Yerel yönetimler, kendi siyasi kaygılarına göre rekabetçi sporda çalışacak şekilde yapılandırılmıştır ve bu alana daha fazla yatırım yapmaktadır. Ama bunun dışında, belki daha da önemlisi; yerel yönetimler, herkes için spor, yaşam için spor ilkelerine göre bölgedeki herkesin katılımını sağlayacak organizasyonlar planlamalıdır. Günümüzde bile spor birçok toplumsal değeri şekillendirmekte ve değiştirmektedir. Bu değer, sıkı çalışmayı, adil oyunu, bireysel disiplini, özveriyi ve güveni ve kendine ve başkalarına bağlılığı içerir. Kısacası spor; bireyin ve toplumun gelişimine, dengenin korunmasına katkıda bulunur (Zengin ve Öztaş 2008).

1.5.1. Spor Hizmetleri

Spor hizmetlerini, belirli bir fiyatla satışa sunulan ve mal sahipliği gerektirmeyen, dolayısıyla insanların spor ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik fayda ve memnuniyet yaratan maddi olmayan faaliyetler toplamı olarak tanımlamak mümkündür. İlave olarak bu tanım

genel hizmetlerle ilgili olduğu için insanların spordan beklentilerini ve spor hizmetlerinin özelliklerini göstermemektedir. Spora özgü özellikler de dahil olmak üzere geniş ve kapsamlı bir spor hizmetleri tanımını, eğlenmek, stresten kaçınmak, sağlıklı olmak, iyi görünmek, sosyalleşmek ve insanların ihtiyaçlarını karşılamak yoluyla mücadele etmek gibi faydalar sağlayan bir dizi soyut ve çeşitli aktivite olarak alabiliriz. beklentiler spor. Spor tesislerinde hizmet üretimi esas olarak insanları mutlu eden spor programları üzerine kuruludur. Spor programları ise insanların çeşitli spor faaliyetlerine yönelik taleplerini karşılamak için gerçekleştirilen bir planlama sürecidir. Çünkü spor organizasyonlarının varlığı insan ihtiyaçlarından kaynaklanmaktadır ve bu ihtiyaçlar spor programları ile karşılanmaktadır. Spor programları, spor hizmetlerinin üretiminin temelini oluşturur (Yüzgenç 2010).

Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı, spor hizmetlerinin halka sunulmasına ilişkin en etkin yasal sorumluluklara sahip spor işletmeciliği kuruluşlarıdır. Bu organizasyonlar spor hizmetleri ile ilişkilidir; Bölge sakinlerinin spor yapabilecekleri sahalar, tesisler ve rekreasyon alanları inşa eder, yaptırır ve işletirler. Ayrıca, spor hizmetlerinin alt gruplara dağıtılması amacıyla, amatör spor kulüpleri ve kanuna göre tescil edilmiş kuruluşlar ile spor faaliyetlerini yürüten kuruluş, sporculara ve spor personeline, başarılı sporculara ve antrenörlere ayni ve nakdi yardım verir, yardım yapılmasına aracılık eder ve ödüllendirir. Sporcuların sağlığı ile ilgili tedbirler alır, sporcu sağlık merkezleri açar veya açtırır, işletir veya çalışmalarına destek olur. Bu görevler Spor Genel Müdürlüklerinin temel görevlerinden biridir. Spor Genel Müdürlüklerinin bir diğer görevi de engellilerin spor yapabilmelerini sağlamak ve teşvik etmektir. Bu hizmetler; engelliler için spor tesislerinin inşası, spor eğitim programlarının ve yardımcı teknolojilerin geliştirilmesi, gerekli materyallerin sağlanması, konuyla ilgili bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetlerinin yayınlanması, teknik yönden kendini geliştirecek bireyler yetiştirilmesi ve engeli olan kişilerin spor yapabilmesi için farklı kurumlarla işbirliğini içeresinde olmalıdır (Çimen 2013).

1.6. Zaman Kavramı

Zaman; "Bir iş veya oluşumda geçen, geçecek ya da geçmekte olduğu zaman" olarak tanımlanmaktadır. Aslında zaman, her gün ve her daim yaşadığımız ama üzerinde fazla fikir yürütmediğimiz bir kavramdır (Tengilimoğlu ve ark 2007).

Tüm kavramlar göz önünde bulundurulduğunda zaman, tanımlanması ve anlaşılması en zor terimdir. Boyutlar; Genişlik, uzunluk ve derinlik eksikliğinden dolayı tam olarak tanımlamak neredeyse mümkün değildir. Bu tanımın zorluğundan dolayı Einstein, varlığın tanımını sağlayan "genişlik", "yükseklik" ve "derinliğe" dördüncü boyut olarak "zaman"ı katmıştır. Burada zamanın hayat demek olduğunu bilmek önemlidir. Çünkü geçmiş zamanın yerine geçmenin ve telafi etmenin bir yolu yoktur. Başarı ya da başarısızlıktan bağımsız olarak, tüm insanların günde 24 saat, haftada 7 gün ve ayda 30 gün zamanı vardır. Bu nedenle zaman, bütün bireylerin eşit derecede sahip olduğu fakat aynı şekilde kullanamadığı son derece değerli ve eşsiz bir kaynaktır (Tengilimoğlu ve ark 2007). Para gibi toplanamaz, hammadde gibi depolanamaz, yiyecek gibi başkalarına sunulamaz, araç gibi durdurulamaz, meta gibi kullanılamaz ve hiçbir şekilde yerine konulamaz. Belirli sınırlar içinde bir kaynağı diğeriyle değiştirmek mümkündür; Örneğin bakır yerine alüminyum, insan gücü yerine makineler kullanabiliriz. Fakat zamanın yerini alabilecek hiçbir kaynaktan bahsedemeyiz (Sabuncuoğlu ve Paşa 2002).

Farklı bir açıdan; Zaman, her meslekten insan üzerinde baskı oluşturan evrensel bir kaynaktır (Şimşek 2005). Her şeyden önce, yöneticilikte belirli bir sürede daha fazla iş yapmak veya aynı işi daha az zamanda yapmak önemlidir. Bu sayede hem daha verimli çalışabilir hem de işi planlamak ve mutlu olabilmek için çeşitli hobi ve ilgi alanlarına zaman ayırabiliriz (Tutar ve ark 2004).

Farkında olsak da olmasak da zaman akan bir nehir gibidir. Aynı nehirde iki kez yıkanamadığımız gibi, aynı zamanı da tekrar yaşamak gibi bir durum söz konusu değildir. Zamanı geri almanın veya durdurmanın bir yolu yoktur. Bu nedenle her birey akan zamana daha fazla iş ve aktivite sığdırmalıdır (Tengilimoğlu ve ark 2007).

Bu nedenle, ilerlemek ve kazanmak söz konusu olduğunda yapılacak ilk şey zamanı kontrol etmenin yollarını aramaktır. Bu çok değerli sermayenin bir saniyesi bile boşa harcanmamalı, yöneticilere ve gençlere bunları en iyi şekilde nasıl kullanacakları öğretilmelidir (Tengilimoğlu ve ark 2008).

1.6.1. Zaman Çeşitleri

Zamanın anlamı ve türü, çevreye ve varlığa bağlı olarak değişir. Zaman türlerinin genel değerlendirilmesinde, objektif, sübjektif, biyolojik, örgütsel, yönetsel, iktisadi ve sosyolojik zaman olarak 7'ye ayrılmıştır.

1. Gerçek (objektif) Zaman: Saate bağlı ve gerçek bir ölçüme dayanır. Bu unsur bazı gözlemlenebilir değişikliklerle ölçülebilir. Yıldızların hareketliliği, dünyanın güneşin etrafındaki dönmesi gibi düzenli bir şekilde tekrarlanması ve bir takım fiziksel olayların ya da çalışma prensibi gibi yapay olarak gerçekleşen düzenli hareketler esas alınır (Sabuncuoğlu ve Tüz 2003). Ek olarak, bu zaman türü sabittir ve tüm insanlar için aynıdır. Bir zaman yönetimi perspektifinden, yönetilmesi gereken zaman nesnel zamandır. Plan, program, iş akışı, iş ritmi, koordinasyonu, iş başlangıcı ve çıkışı, tecrübe gibi rasyonel ve planlanabilen yönetim faaliyetleri, bu süre zarfında oluşmaktadır (Tengilimoğlu ve ark 2007).

2. Psikolojik (Subjektif) zaman: Öznel zaman, aynı zaman diliminin kişiden kişiye değişkenlik göstermesindendir. Bu fark, insanları etkileyen olaylardan veya zaman algılarındaki farklılıklardan ortaya çıkar. Saatin ne olduğuna bakılmaksızın, bireyin etkinlikte harcanan zamanı kısa veya uzun algılamasıyla ortaya çıkar (Karaoğlan 2006).

3. Biyolojik (içgüdüsel) Zaman: Bireyin doğuştan gelen özelliklerinden kaynaklanan ve iç dengesini sağlayan doğal ritme biyolojik zaman olarak adlandırılır. Bitkiler tamamen biyolojik zamanında yaşar. Örneğin, güneş ışığı ile bazı çiçekler açar, bazıları güneşe doğru döner bazıları da tamamen kapanır. Biyolojik süre gün ışığı, sıcaklık, nem, hava basıncı ve iklim ile ilgilidir. Öte yandan, biyolojik zamanın, saatte ölçtüğümüz mekanik ve kronolojik zamanla ilişkisi yoktur (Abay 2000). İlave olarak, biyolojik zaman vücut-çevre bütünlüğü faaliyetlerini düzenler. Örneğin, biyolojik saat sizi her sabah belirli bir zamanda uyandırabilirken, belirli zamanlarda da açlık hissini oluşturabilir (Tengilimoğlu ve ark 2007).

4. Örgütsel Zaman: Çalışanın ve makinenin, kuruluşun belirlediği amaç ve hedefleri gerçekleştirebilmesi için, belirli bir süre içinde mal ve hizmetleri yerine getirirken, fonksiyonlara harcadığı zamanın toplamıdır (Özkan 2008). Organizasyon süresi, ayarlanan hedefe ulaşma zamanı her kuruluş için farklıdır. Ek olarak, örgütsel zaman önemlilik arz etmekle birlikte verimliliği de yansıtmaktadır (Güven ve Yeşil 2004).

5. İdari Zaman: Yönetim, organizasyonel hedefleri etkin ve verimli bir şekilde ulaşmak için karar alma, planlama, organizasyon, iletişim ve koordinasyonu ve kontrol fonksiyonlarını içeren bir süreçtir. Yöneticiler öncelikle bu süreci yürütmeye ve bu çalışmalara zaman geçirmeye dahil edilir. Bu nedenle, tüm yöneticilerin örgütte düzeyleri ne olursa olsun fark etmeksizin, bütün yöneticilerin yönetim dereceleri için ayırdıkları zaman "yönetsel zaman" olarak adlandırılır (Tutar ve ark 2004).

Ek olarak, Yönetici bu yönetim döneminde kendi bilgi ve becerilerini kullanır ve zaman tuzaklarından kaçınmaya çalışır. Örneğin Karar verme, yönetimin önemli bir işlevidir ve yönetici en kısa sürede doğru kararı vermelidir. Kuruluşların kendilerini bulduğu serbest rekabet ortamı nedeniyle, doğru kararı vermek yeterli değildir ve işlemin hızlı olması çok önemlidir (Tengilimoğlu ve ark 2007).

6. Ekonomik Zaman*:* Zaman, ekonomide sık kullanılan bir ölçüm birimidir. Örneğin, bir emeğe karşılık olarak ücretler genellikle saatler, günler, haftalar veya aylar baz alınarak hesaplanır. Buna ek olarak, doğal kaynaklara ödenen kira, belirli bir süre için üretimde kullanılma karşılığında alınır (Sabuncuoğlu ve Tüz 2003).

7. Sosyolojik Zaman: Zaman kavramı burada, kişisel takvimlerine göre bireylerin eylemleri için ayırdıkları zamandır. Ayrıca bireylerde bir toplulukta aidiyet olma mutluluğunu, üzüntüsünü ve birlikte yaşama duygusunu yaşatır. İlave olarak bireyler arasındaki beraberlik ve dayanışma hissini güçlendirir. Örneğin, törenler, tatiller, yıldönümleri ve anma günleri bireyleri bir araya getiren sosyal eylemleri temsil eder (Bayramlı 2006).

1.6.2. Boş Zaman Kavramı

Aristo'ya göre boş zaman ''Bir kişinin kendi özgür iradesiyle yaptığı aktivitesinde yer alması olarak ifade etmiştir (Yazıcı 1998). Aristo yine başka bir ifadesinde boş zaman kavramı "yorgunluktan uzak olmak" şeklinde ifade etmiştir (Kılbaş ve Köktaş 2004).

Tezcan'a göre serbest zaman çalışma hayatı dışında, kişinin kendisine ve başkalarına karşı tüm yükümlülük veya bağlarından kurtulduğu ve kendi iradesiyle bir faaliyette bulunduğu, yani kişinin tamamen bağımsız ve özgür olduğu zaman olarak tanımlamaktadır (Karaküçük 1997).

Serbest zaman kavramını tanımlamak gerekirse, bireyin iş, uyku ve diğer temel ihtiyaçlarından sonra sahip olduğu zamandır (Aslan 2005).

Oldukça kapsamlı sayılabilecek boş zamanın tanımı şu şekilde yapılmıştır. “Tam anlamıyla boş zaman, kişinin işle ilgili yükümlülüklerden veya öngörülen diğer yükümlülüklerden muaf olduğu, ancak zorunlu olmadığı zamandır. En geniş anlamıyla, boş zaman, birçok kültürel ve kamusal bağlamda çeşitli hobilere ve mesleklere katılım yoluyla kendini geliştirme için ücretsiz kullanım hakkını ve olasılığını ifade eder. Boş zaman ayrıca bir ruh hali, yaratıcılık ve manevi değerler kaynağı olarak görülebilir (Yazıcı 1998).

Boş zaman etkinliklerinin özelliğini açıklayan Uluslar Arası Serbest Zamanları İnceleme Grubu “Serbest zaman etkinliklerini kişinin mesleki, ailevi ve sosyal görevlerini yerine getirdikten sonra yapmakta özgür olduğu dinlenme, eğlenme, bilgi veya becerilerini geliştirme, toplum yaşamına gönüllü katılım gibi bir dizi uğraştır (Çakıroğlu 1998).

Boş zaman tarih içinde bugünkü biçimine kavuşuncaya kadar incelemek gerekirse şu söylenebilir: Eski Yunan toplumunda boş zaman, doğruluk, iyilik, güzellik ve bilgi gibi erdemlerin oluşması olarak tanımlanırdı. Ayrıca " Skhole " kelimesiyle ifade edilmiştir. Skhole sadece hiçbir şey yapmamak değil, ruhun yaratıcı düşünceye huzurlu bir şekilde dalması anlamına gelir. Boş zaman belirli bir süreyi gerektirdiğinden, temel gereksinim, kendinizi çalışmaya tabi tutmamaktı. Boş zaman zengin sınıfa hitap ediyordu ve varlıklı sınıfı günlük işlerinden uzaklaştırmayı ve onları daha entelektüel ve estetik faaliyetlere taşımayı amaçlıyordu (Munne 1992).

Antik Dönem Yunan ve Roma medeniyetinde en önemli serbest zaman beden eğitimi ve sportif faaliyetlerdi. Eski dönem Yunan medeniyetinde beden eğitimi felsefi görüşlerden bahsedilirken Roma İmparatorluğu'ndaki beden eğitim sadece savaşçı amaçlar bağlamında ifade edilmiştir (Atalay 2004).

Romalılar "otium" kelimesini dinlenme, yaratma ve eğlencenin daha verimli bir şekilde işe dönmesi için geçen süre olarak kullandılar. Yunanlıların aksine, Romalılar boş zamanı bir yaşam biçimi ve sosyal statü olarak değil, yalnızca üretken çalışmadan sonra kalan zaman olarak gördüler. Yunan ideali tersine çevrildi ve boş zaman bir iş desteği aracı haline geldi (Munne 1992). Beden eğitimi, Romalılar tarafından tamamen askeri bir anlayışla ele alındı. Romalılar tarafından bir savaş yöntemi olarak görülen ata binmek, daha sonra eğlence amaçlı bir zevk haline geldi. Top oyunları, kadınlar da ağırlık kaldırma, cirit ve disk atma, hamama gitme, gladyatör dövüşleri Romalıların boş zaman etkinlikleri arasındadır (Atalay 2004).

Antik çağlardan sonra, boş zaman ve ilgili faaliyetler sosyo-ekonomik değişikliklerden büyük ölçüde etkilenmiştir. Sanayi devrimi ortaya çıkana kadar boş zamanın azalmasından söz edemeyiz (Atalay 2004).

Orta Çağ'da boş zaman, üst sınıflar için rekreasyon ve yaratmadan daha çok sosyal bir gösteri haline geldi. Yunan felsefesinin aksine boş zaman, işten bir oyalanma olarak değil, özgürce bir faaliyet seçimi olarak görülüyordu. Orta Çağ'ın sonunda boş zaman, bir lüks, eğlence ve israf durumu haline geldi. Boş zamanın kullanılması, köle gibi çalışmaya karşı asaletin bir işaretiydi (Vaux 1998). Orta Çağ'da skolastik öğretinin etkisi altında beden değil ruh öne çıktı. Bu süre zarfında insanlar düşünmek için zaman harcadılar. Bu açıdan hareket değil, durağanlık dinamizm insanların yaşamlarına hakimdir (Atalay 2004). Boş zamanın kullanımı sadece toplum yapısındaki entelektüel değişime değil, aynı zamanda bazı teknik icatların varlığına da bağlıdır. Sanayi devrimi aynı zamanda boş zaman etkinliklerinin mekanizasyonuna ve kitlesel genişlemesine de yol açmıştır (Atalay 2004).

Boş zaman etkinliklerinde adı geçen boş zaman, büyük ölçüde toplumsal dönüşümlerle ortaya çıkmıştır. Önce özel mülkiyetin ortaya çıkması ve onunla birlikte toplumlarda egemenlik ve onunla birlikte sosyal sınıfların ortaya çıkması, daha sonra çalışma koşullarındaki değişiklikler ve teknolojik yenilikler, eğlence endüstrisinin ortaya çıkışı, insanlık tarihinde boş zamanın şekillenmesine yön vermiştir(Atalay 2004).

1.6.3. Bireyin Boş Zaman Eğilimini Etkileyen Sosyal Faktörler

Toplum, insan-doğa ve insan-insan etkileşimi ile uyum içinde şekillenen bir gerçekliktir. Toplum ve insan arasındaki ilişkiyi inceleyen Riesman, bugün modern insanın iki önemli değişikliğe uğradığını tespit etmiştir. Bu değişiklik "Rönesans" ile başlamıştır. Sanayileşmeye eşlik eden kentleşme, insanların kendilerini toplumun geleneklerine yönlendiren (gelenek odaklı) bireyler olmasını engellemiştir. Zamanla, ailenin normları ve değerleri bireye hâkim olmuş ve onları içe dönük bir kişi yapmıştır. Bu aşamalardan sonra, 20. yüzyılın ortalarından itibaren sanayi toplumlarında görülen önemli bir değişiklik de şeklidir. Yaşamı kitle kültürünün, kitlesel tüketimin ve kitlesel boş zamanın etkisiyle şekillenen birey, "dışa bakan" kişiyi karakterize eder. Birey, akran grupları ve kitle iletişim araçları aracılığıyla yayılan değerler ve normlar tarafından motive edilir. Sosyal yapıdaki değişim esas olarak aileyi etkilemiş ve "daha az" baskı, daha "hoşgörülü" bir aile ortamı ile sonuçlanmıştır. Bu aşamada, akran grubu birey için son derece önemli hale gelmiştir ve boş

zaman etkinliklerini değerlendirirken davranış için ana kaynağı oluşturur (Aslan 2005).

Kültür ve davranış: Kültür, bir toplumun üyeleri ve bu kalıpların ürünleri (inançlar, değerler, tutumlar ve materyaller dahil) arasında paylaşılan, aktarılan ve bir değişim sürecinde öğrenilmiş davranış kalıplarından oluşan bir yaşam biçimidir.(Aslan 2005).Bir toplumun tüm maddi ve manevi unsurlarına kültür denir. Davranışın kültürel olarak kabul edilebilmesi için toplumun çoğunluğu tarafından benimsenmesi gerekir.

Birey başlangıçta içinde yaşadığı doğal çevrenin etkisi altındadır. Toplum ve doğa arasındaki ilişkiler ve bireye yansımaları kişiliğin ilk çizgilerini ortaya çıkarır. Ailenin genel tutumu, ayrılan anne ve babanın tutumları, bireyin cinsiyeti, gelenek, gelenek, dil, din ve değer sisteminin etkisi ve temel sosyal teoriler bu oluşumda en büyük rolü oynamaktadır. Kişilik gelişimini etkileyen değişkenler arasında en önemli değişkenler, arkadaşlık ilişkileri, iş ve eğitim ortamının nitelik ve nicelik açısından özellikleri ve boş zamanların değerlenmesidir. Diğer bir deyişle bireyler, içinde yaşadıkları kültürel çevreden doğrudan veya dolaylı olarak etkilenerek kişilik kazanır. Her boş zaman aktivitesinin kültürel bir içeriğe sahip olduğunu iddia eden Dumazedier, size kültürünüzü anlatacağım, boş zamanlarınızı nasıl geçirdiğinizi anlatacağım görüşünün oldukça farkındadır (Aslan 2005).

Toplumun genel kültürel yapısı, boş zaman etkinlikleri olan boş zaman etkinliklerini de etkiler. Kültürel yapı dikkate alınmadan boş zaman etkinliği düşünülemez. Günümüzde modern ulaşım ve iletişim teknolojileriyle kültürel engeller büyük ölçüde ortadan kalkmıştır (Kılbaş ve Köktaş 2004).

Sosyal sınıf; Kesin olmamakla birlikte, günlük hayatın farklı alanlarında sınıflar arasında farklılıklar görülmektedir. Örneğin, konut, tüketici eğilimleri ve boş zamanların yanı sıra iş ve gelir açısından farklılıklar gibi. Sınıf farklılıkları yalnızca ücretler, maaşlar veya gelir miktarlarındaki sayısal farklılıkları değil, aynı zamanda gelir dağılımı ve harcama şeklindeki niteliksel farklılıkları da gösterir. Boş zaman kalıplarında da görülebilen bu farklılık, kısmen belirli yükümlülüklerden ve özgür seçim sorunundan kaynaklanmaktadır. Bu kararlar veya zorunluluklar, kişinin alt kültürünün güdülerini taşır. Başka bir deyişle, her sosyal statüsü karakterize eden yaşam tarzı, boş zaman etkinliklerini belirli zorunlu biçimlere zorlar. Araştırmalar, bireyleri sınıf beklentilerine uymaya zorlayan sosyal baskıların olabileceğini göstermektedir. Diğer bir deyişle, bireylerin kendi sosyal sınıflarına özgü etkinliklere katılmak zorunda hissettikleri ve başka bir sınıfa özgü etkinliklere katılma konusunda kendilerini kötü hissedebilecekleri iddia edilmektedir (Aslan 2005).

Başlıca rekreasyon etkinliklerinden biri olan spora kadınların katılımını etkileyen sosyal nedenlerin toplumdan topluma farklılık gösterdiği düşünülse de pek çok açıdan benzerdir. Genelde kadınların spora katılımını etkileyen nedenlerde, ailedeki görevleri ile toplumdaki sorumlulukları aynı olduğu için paralellik görülmektedir. Kadın sporunda sosyal statü, sosyal normlar ve geleneksel nedenler etkili olabilir. Ayrıca, alt sınıflardan kadınlara göre orta ve üst sınıf kadınlarla daha fazla spor yapmaktadırlar (Hergüner 1993).

Boş zaman etkinliklerini belirli bir sınıfa ait olma temelinde seçme eğiliminin ergenlik döneminde başladığı ve olgunluk ile arttığı belirtilmektedir. Bu yaklaşıma göre, insanlar yaşlandıkça ve ait oldukları sınıfın yaşam tarzını benimsedikçe, sınıfa özgü boş zaman etkinliklerini seçme olasılıkları daha yüksektir (Aslan 2005).

Etkileşim grupları; Bir bireyin boş zaman danışmanlığını etkileyen en önemli sosyal faktörlerden biri etkileşim gruplarıdır. Aile, akran grubu ve çocukluk ve ergenlik dönemine en yakın sosyal çevre olarak görülen diğer önemli kişilerden sonra meslektaşlar ve meslektaşlar yetişkinliğe katılmaktadır (Aslan 2005).

Akran grupları, çocuğun yakın çevresini oluşturan ve kişiliklerini geliştirmede önemli bir rol oynayan gruplardır. Çocuk iki farklı sosyal ortamda büyümektedir. Birincisi, ebeveynler, öğretmenler, akrabalar ve komşulardan oluşan yetişkin çevresi; İkincisi, meslektaşlarınızın ortamıdır. Akran grubu genellikle aynı ilgi alanlarına sahip kişilere odaklanır (Tekcan 1997). Aynı ilgi alanlarına sahip kişilerin oluşturduğu bu akran gruplarının, bir bireyin özellikle çocukluk ve ergenlik döneminde boş zamanlarını geçirmek istediği en önemli grup olduğu söylenebilir. Günümüz toplumlarının tipik kişisi olan diğer yönelime sahip kişi, boş zaman etkinliklerini akran gruplarının davranışlarına göre yürütme eğilimindedir. Boş zaman ilgi ve eğilimleri bu gruplara hakim olan düşünce, yaş ve cinsiyetten kaynaklanır ve gelenek alışkanlıklarından çok günün koşullarına göre şekillenir. Etkileşim grubu olarak bireye en yakın olan arkadaş çevresinin, bireyin boş zamanlarının değerlendirilmesindeki davranış üzerindeki etkisinin daha sonraki yetişkinlikte de görülebileceğine dikkat çekilmektedir. Çocukluktaki sosyalleşme süreci, yetişkinlikte referans grup seçimine yönelik eğilimlerde çok önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle yetişkinlikte birey, çocuklukta kurulan boş zaman kalıplarına benzer kalıpların olduğu grupları tercih eder ve bu nedenle bu referans grupları boş zaman davranışı ile ilgili değerlerini pekiştirir (Aslan 2005).

Aile; her yaşta ve her toplumda en temel ve doğal sosyal birim olarak var olmuştur.

Sosyalleşmenin, büyüyen kentleşme hareketinin ivmesini, iletişim olanaklarını ve araçlarını, sosyal değişimi, yeni ihtiyaçları, tutkuları ve yeni davranış kalıplarını beraberinde getirdiği kabul edilmelidir. Aile, tüm toplumlarda diğer tüm kurumların katkısına ihtiyaç duyan bir kurumdur (Hergüner 1993). Bireyin boş zaman davranışını yaratan ve kontrol eden ilk ve en önemli sosyal çevre ailedir. Bireyin erken çocukluk döneminden itibaren kendi alt kültürel değerlerini öğrenmeye devam ettiği en küçük sosyal birim olan aile, boş zaman davranış kalıplarının oluşumunun da temelini oluşturur. Sosyalleşmenin en genel boyutlarıyla yaşandığı aile içi etkileşim sürecinden sonra etkileşim; okulda ve akran grubunda daha ileri. Aile, bireyin boş zamanın rolünü öğrendiği ve paylaştığı ilk ortamdır (Aslan 2005).

Ancak aile üyelerine eğlence etkinlikleri hakkında sistematik bir şekilde eğitim vermez; rastgele ve dağınık olarak öğretmeye çalışır. Bir ailenin üyelerine öğrettiği boş zaman etkinlikleri, ailenin ekonomik düzeyi, eğitim durumu ve alt kültür gruplarına bağlı olarak değişebilir (Hergüner 1993). Pek çok konuda olduğu gibi, bir bireyin boş zaman kullanımındaki tutum ve davranışları, bireyin aile etkileşimi yoluyla edindiği değerler ve normlar tarafından belirlenir. Değerler ve normlar, ailenin sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik özelliklerinin yanı sıra kırsal ve kentsel ailelerin kompozisyonu ve kompozisyonuna göre farklılık gösterir. Bireyin rekreasyonel kullanım doğrultusunda sosyalleşmesi bir ömür sürer ve ailesi ve yakın sosyal çevresi ile bağlantılıdır. Bir bireyin çocukluk döneminde sosyalleşme sürecinde kazandığı boş zamanı harcama eğilimi, yetişkinlikte zaman geçirme eğilimine benzer olabilir (Aslan 2005).

Ekonomik faktörler; Bunlar esas olarak ailelerin ve devletin gelir düzeyiyle ilgilidir (Tekcan 1997).

Günümüz toplumları, bireysel ve toplu hakların ve fırsatların büyük ölçüde merkezileştirildiği ve rekreasyon fırsatlarının temel ihtiyaçlar arasında yer aldığı tüketim toplumları haline gelmiştir. Son yıllarda, bireyler ekonomik refahlarını ve genel olarak yaşam kalitelerini iyileştirmeye daha fazla ilgi duymaya başladılar. Ek olarak, zaman ve parayı bireysel tercihlere tamamen karşılık gelecek şekilde hizalama fikri, günümüzde bireysel sınırsız boş zaman deneyimleri sunabilen büyük bir endüstri haline geldi. Sosyo-kültürel faktörlere ek olarak, tüketicinin boş zaman seçiminde sosyo-ekonomik faktörlerin etkisi de büyük önem taşımaktadır (Aslan 2005).Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler, önemli bir boş zaman etkinliği olan spor için sağlanması gereken kaynaklar açısından farklılık göstermektedir. Bu durum elbette gelişmekte olan ülkelerdeki insanlara karşı. Sanayileşmiş

ülkelerde milli gelirdeki hızlı artış ve bunun sonucunda ortaya çıkan yüksek yaşam standardı, bir finansal boş zaman etkinliği olarak spora katılımı bozmuştur (Hergüner 1993).

Meslek ve gelir; Gelir ile profesyonel durum arasında pozitif bir ilişki olduğu bilinmektedir. Buna göre, ebeveynlerin mesleki statüsü ile çocuğun eğitim seviyesi arasında doğrudan bir bağlantının varlığı da kabul edilmelidir (Tekcan 1997).

Ailenin bireylere verebileceği eğitim düzeyi kariyer seçimlerinde etkili olabilir ve seçilen meslek boş zaman açısından etkili olabilir. Boş zaman davranışını araştıran çeşitli çalışmalarda, bireyin sosyo-ekonomik durumunun boş zaman davranışını etkilediği araştırılmıştır.

Bireyin eğitim seviyesi yükseldiğinde ve buna bağlı olarak yüksek bir itibar kazandığında, serbest zaman yaratma ve bu zamanı bireysel gelişim için kullanma arzusu artar. Boş zaman aktivitelerinin seçimi genellikle mesleğin sosyal statüsüyle ilgili bir prestij boyutuyla açıklanır. Sanatsal ve kültürel yoğunluğa sahip, özellikle "talepkâr" boş zaman etkinlikleri (sanat gösterileri, tiyatro, konserler, konferanslara katılım, kitap okuma gibi), rekreasyonun en saygın biçimleri olarak kabul edilir (Hergüner 1993).

Bir bireyin boş zaman davranışını etkileyen faktörlerden biri olan mesleğe ek olarak, gelir seviyelerinin bir bireyin yapmak isteyebileceği birçok faaliyet türü ve sayısında önemli bir rol oynadığına inanılmaktadır. Zaman eksikliği bir bireyin boş zaman seçimini etkilediği gibi, gelir seviyesi de bu seçimde bir faktördür. Bireyin gelir düzeyi, boş zaman etkinliklerine harcanan toplam miktarla çok yakından ilgilidir (Aslan 2005).Bireyin geliri arttıkça, bir boş zaman etkinliği olan spora katılım da artmaktadır (Hergüner 1993).Bununla birlikte, birçok rekreasyonel faaliyet, bir maliyet gerektirmeyen türdendir. Bu durumda, sosyo-ekonomik duruma göre boş zaman davranışını belirlemenin veya boş zaman etkinliklerine katılma kararının zor olduğu ileri sürülmektedir (Aslan 2005).

Demografik faktörler; "Bireysel Faktörler" de bireyin yaşı, cinsiyeti, ikamet yeri ve eğitim düzeyi yazarlar tarafından dikkatle incelenir. Özellikle, aynı sosyal gruplarda veya yakın sosyal gruplarda bulunan kişilerin boş zaman etkinliklerine katılma kararlarını açıklamada bireysel faktörlere ayrıcalıklı bir yer verilmektedir (Aslan 2005).

Yaş ve cinsiyet; Farklı yaşlardaki katılımcıların özellikleri, ihtiyaçları ve yetenekleri hakkında bilgi, boş zaman etkinliklerinin seçiminin temelini oluşturur (Kılbaş ve Köktaş 2004).

Aynı toplumdan insanlar olmasına rağmen; gençler fiziksel çevre özelliklerinde yaşarlar; aldıkları eğitim hakkında; prodüksiyona katılıp katılmamak; Ailelerinin sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik yapılarına karşılık gelen farklı alt kültür araçlarına sahiptirler. Bir bireyin boş zaman davranışını etkileyen bir diğer önemli faktör de cinsiyettir. Birey, yalnızca ailesinin sosyal statüsüne göre belirlenen sosyal statüye sahip bir ortamda doğmaz, aynı zamanda cinsiyetine karşılık gelen sosyal statüye de sahiptir (Aslan 2005).

Cinsiyet farklılığı açısından, rekreasyonel faaliyet, bireyler için sahip olduğu "anlamı" da değiştirebilir. Erkekler için rekreasyon amaçlı bir aktivite, kadınlar için bir gereklilik olabilir (örneğin, yemek pişirme). Sosyalleşme sürecinde, sosyal işlevsellikte aktif rol oynayan değerler ve normlar, cinsiyet faktörüne özgü davranış kalıplarını belirler (Aslan 2005).

Yerleşim birimi; Bir bireyin ikamet ettiği yer, boş zaman aktivitelerine, aktivite modellerine ve fiziksel ve sosyal özelliklere ilişkin tercihlerine katılımlarını belirlemede önemli bir faktördür. Yaşam aktiviteleri içinde yer alan boş zaman aktivitelerinin alışkanlıklarını öğrenme ve öğrenme, esas olarak referans gruplarının (aile, akraba ve arkadaşlar) etkileşimi ile oluşurken, birey aynı zamanda yaşadığı yerleşimin fiziksel özelliklerinden de etkilenir (Aslan 2005).

Fiziksel veya coğrafi çevre, sosyal yapıyı ve rekreasyonel faaliyetlerle ilişkili sporu da etkiler (Hergüner 1993).

Fiziksel engeller ve coğrafi olumsuzluklar ortadan kaldırılsa bile spor alanında beklenen evrim, bölgesel alışkanlıklar ve geleneksel nedenlerle belirgin olmayabilir. Örneğin Kars'ta olimpik yüzme havuzu yapılsa bile kadınların yüzmeye katılımı uzun yıllar daha düşük olacaktır (Hergüner 1993).

Eğitim; Öğrenme çağındaki insanların her türlü bilgi birikimi ile yetişkinlik yıllarına hazırlandıkları okullar, bireyin boş zamanlarında da tutum ve davranış geliştirme işlevini üstlenir. Boş zaman davranışı ve davranış alışkanlıklarındaki eğilimlerin çoğunun ortaya çıktığı ve yönetildiği okullar, bireyin sanat ve kültürü içeren birçok boş zaman etkinliğini öğrendiği yerlerdir (Aslan 2005).

Araştırmacılara göre bireyin eğitim düzeyi arttıkça rekreasyonel etkinliklere katılımı artıran etkinliklerdeki eğilim ve etkinlik düzeyinin de eğitimle ilgili olduğunu belirtilmektedir. (Aslan 2005).Ayrıca eğitim düzeyi yükseldikçe sporcu oranının, eğitim

düzeyi düştükçe sporcu oranının azaldığı görülmüştür (Hergüner 1993).Eğitim, bireyin mevzuata bakış açısını genişletirken; Aynı zamanda statü, gelir ve deneyim kazanmalarını sağlar. Eğitim yoluyla edinilen meslek, bireylere boş zamanlarını yaratıcı ve üretken bir şekilde geçirme ve boş zaman olanaklarından yararlanma fırsatı sunmaktadır (Aslan 2005).

Bireyin boş zaman eğilimini etkileyen faktörlere ek olarak, kadınların spora yönelimini, en aktif boş zaman aktivitelerinden biri olan veya spora boş zaman aktivitesi olarak katılımını güçlü bir şekilde etkileyen faktörler şunlardır (Hergüner 1993):

- Meslekleri ve tahsil seviyeleri,
- Ailelerinde spor yapanların kimlikleri,
- Babalarının meslekleri ve tahsil seviyeleri,
- Annelerinin, meslekleri ve tahsil seviyeleri,
- Medeni durumları,
- Eşlerin meslekleri ve tahsil seviyeleri,
- İlde düzenlenen sportif karşılaşma ve yarışmaları izleme durumları,
- Yakın çevrelerinden etkilenme,
- Ailenin aylık geliri,
- Seçimlerde oy kullanmada söz sahibi olmaları,
- Evli olanların kız çocukları evlendirme usulleri,
- Kilo durumları,
- Yaş durumları (Aslan 2005)

1.7. Rekreasyonun Tanımı ve Özellikleri

Latince rekreatio kelimesinden gelir ve rahatlama, dinlenme, yenilenme veya yeniden inşa anlamına gelir. Türkçe karşılığı genellikle boş zamanları değerlendirmek olarak tanımlanır. Buna bireylerin veya sosyal grupların boş zamanlarında gönüllü olarak üstlendikleri boş zaman ve eğlence faaliyetleri de kapsamaktadır (Karaküçük 1997).

Genel olarak rekreasyon, insanların boş zamanlarında eğlence ve rekreasyon motivasyonu ile gönüllü olarak katıldıkları etkinliklerdir (Kırıkoğlu 2004). İnsanlar boş zamanlarında farklı büyüklük ve zamanlarda gelen; Evin dışında veya içinde, açık veya kapalı alanlarda, aktif veya pasif, kentsel veya kırsal alanlarda, farklı deneyimler kazanmak gibi birçok amaç için aktivitelere katılım gösteriyorlar. Burada rekreasyon, insanların boş zamanlarında yaptıkları etkinlikleri ifade eden bir kavram olarak tanımlanmaktadır **(**Yetim 2000). Bucher'in tanımına göre rekreasyon;

1. Boş zamanlarda gerçekleşir, iş olarak yapılmaz, kâr amacı taşımaz.

2. Boş zamandaki kişi gönüllüdür ve tamamen kendi isteği ile faaliyetlere katılır.

3. Rekreasyon aktiviteleri, aktiviteyi gerçekleştirene zevk, neşe ve mutluluk verecek tarzda olur.

4. Eğlence faaliyetleri kişisel ve sosyal faydalar sunar.

5. Sosyal değerlere aykırı değildir ve yemek, uyku gibi çok önemli bir anlamı yoktur (Bucher 1972).

Bireyin mesleki, ailevi ve sosyal görevlerini yerine getirdikten sonra bir dizi dinlenme, eğlence, bilgi ve beceri geliştirme ve kendini yenileme faaliyetlerine katılmasıdır (Gökmen 1985). Rekreasyon; özgürlük ve doğrudan tatmin ile karakterizedir. Her alanda ve her zaman olabilir (Butler 1976). İnsanlara memnuniyet, pozitif kişilik, gelişim, yaratıcılık, dengeli rekabet, özgüven, fiziksel uygunluk ve sosyalleşme sunar (Torkildsen 1992).

Stebbins'e göre boş zaman etkinliklerine katılım amatör, hobi ve gönüllü olmalıdır. (Spector 2004) Bu faaliyetlerde ilgi, özgürlük ve verimlilik esastır (Carlson 1972; Atara 2004; Luetkens 2004). İnsanların boş zamanlarında katılabilecekleri aktiviteler hayatın farklı evrelerinde farklılık gösterse de rekreasyon tüm insanların bir parçasıdır. Aktif olarak sporla uğraşmayan kişileri de içeren bir boş zaman etkinliği vardır (Potgieter ve Young 2004). Rekreasyon, bireylerin veya grupların kendilerini daha iyi hissetmelerine, sağlıklı olmalarına ve becerilerini geliştirmelerine yardımcı olan rekreasyonel etkinliklere gönüllü katılımıdır (Young ve ark 2004).

Rekreasyon; Bireylerin kendilerini ve beyinlerini, bedenlerini ve duygularını yenilemeleri, etkinliklere, ortamlara ve gruplara katılma ve bunları değerlendirme fırsatlarıdır. Rekreasyon; bireysel ve toplumsal amaçları olan işlevsel, toplumsal bir kurumdur (Kelly 1990). Başlangıçta sosyal bir kurum olarak anlaşılan boş zaman, katılımcıların bir eylemden ziyade duygusal ve fiziksel oluşumu olarak giderek daha fazla önem kazanmıştır. Boş zaman sadece sosyal bir kurum olarak değil, aynı zamanda insanların sosyal bağlarının, ilgilerinin ve deneyimlerinin açıklandığı temel bir durum olarak görülmektedir (Kılbaş 1994).

1.7.1. Rekreasyon ve Spor

Spor ve eğlence, istihdam, kültürle ilgili finansal ve insan kaynakları ve ayrı temel altyapı bakım hizmetleri açısından yerel düzeyde en önemli toplum hizmetlerinden biri olma eğilimindedir (Poirier ve ark 2006). Boş zaman faaliyetlerinin çeşitliliğine bağlı olarak spor faaliyetlerinin önemli bir yer tuttuğu söylenebilir. Sporun rekreasyonel sınıflandırmasına bakarsak, "eğlence" ve "sosyal ödüller" yoluyla rekabet kavramının daha sosyal olarak motive edildiğini görürüz (Ardahan 2013). Rekreasyonel sporlar, günlük olarak işlev görmeleri için gerekli fiziksel uygunluğu geliştirmek üzere tasarlanmış kurallara sahip aktivitelerdir. Rekreasyonel spor da eğlencelidir ve eğlenceli bir tarafı olabilir (Nowak 2014). Spor ve rekreasyon merkezleri; Boş zaman, rekabetçi ve özel aktiviteler dahil olmak üzere çeşitli seviyelerde katılımcı aktiviteler ve programlar sunar ve boş zaman aktivitelerine katılım kişinin yalnız kalmasına izin verir. Belediyeler ayrıca insanların talep ve ihtiyaçlarını karşılamak için spor amaçlı rekreasyonel faaliyetler de sunmaktadır. Bu aktiviteler kişinin fiziksel ve zihinsel gelişimini desteklerken sosyal ve psikolojik rahatlama sağlar (Lundberg ve ark 2011).

1.7.2. Yerel Yönetimlerde Rekreasyon

Yerel yönetimlerin temel görevlerinden biri, vatandaşlarının ihtiyaçlarını karşılayan rekreasyon programları ve hizmetleri sunmak olmalıdır. Yerel yönetimler farklı kitleler için değişik programlar aramalıdır. Bu planlamalar farklılaşan sosyo-ekonomik koşullar, beklentiler ve yeni yaklaşımlarla değişmektedir. Mahalli yönetimler bu değişiklikleri dikkate almalıdır (Mobley 2006).

Yerel yönetimlerin boş zaman etkinliklerine katılım hedef grupları şu şekilde tanımlanabilir:

• kendiliğinden karar verenler ve geçerken uğrayanlar,

• Kurs ve kurslara katılanlar,

• Farklı organizasyonlara ait gruplar,

• Müsabık gruplar,

• Özel faaliyetlere katılanlar,

Yukarıdaki hedef grupların katıldığı boş zaman programlarını ve hizmetlerini zenginleştirmek ve çeşitlendirmek önemlidir. Bu etkinlik gruplarını şu şekilde sıralanabiliriz:

• Spor ve yarışmalar: Spor kursları, spor müsabakaları, spor okulları.

• Doğa aktiviteleri: dağcılık, tırmanma, doğa yürüyüşleri, dağ bisikleti, oryantiring, rafting.

• Kişisel gelişim faaliyetleri: stres yönetimi, sağlıklı beslenme, ev ekonomisi bilgisayar eğitimi.

• Hobiler: balık tutma etkinliği, fotoğrafçılık,

• Güzel sanatlar etkinlikleri: Resim, heykel ve el sanatlarını geliştirmeye yönelik kurslar.

• Fiziksel uygunluk aktiviteleri: fitness, kondisyonu geliştirmeye yönelik yüzme, duvar tırmanışı, halka koşuları.

• Seyahat ve turizm: kültürel ve tarihi geziler, müze ziyaretleri.

• Gönüllü hizmet programları: Kimsesi olmayan çocuklar, yaşlılar ve çocuk tutuk

evleri programları (Kesim 2006).

1.7.3. Rekreasyonel Sportif Etkinlikler

Günümüz hayat koşullarının insanlara karşı artan sorumluluğu ve bunun sonucunda sosyal ilişkiler, ekonomik koşullar ve pasif yaşamın azalması, bireylerin yaşamında olumsuz etkilere yol açmaktadır. Bu olumsuz etkilerin azaltılmasında rekreasyon faaliyetleri büyük önem taşımaktadır. Rekreasyon, pasif veya aktif spor ve kültürel faaliyetleri içeren, doğal ve insanlık tarihini değerlendiren, seyahat, eğlence ve grup veya bireysel olarak yaygın eğitime katılmayı içeren bir dizi etkinlik olarak tanımlanmaktadır (Argan 2007). Aynı zamanda iyileşme; İnsanların boş zamanlarında katıldıkları fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal faktörleri içeren etkinlikler (Sevil 2012). Rekreasyon, boş zamanın artmasıyla doğrudan ilişkili olan günümüz toplumlarında önemi giderek artan ve değerli bir olgudur. Ancak bireysel sorunların çözümünde ihmal edilmemesi gereken rekreasyon, özellikle kentler için ayrıcalıklı bir yere sahiptir (Arslan 2012).

1.7.4. Rekreasyonun Sınıflandırılması

Ticari rekreasyon: Ticari rekreasyon kuruluşları, insanlara rekreasyon hizmetleri sağlarken temel amacı "kâr elde etmek" olan faaliyetlerdir. Örneğin; Binicilik, yüzme kursları, konserler vb. (Yüncü 2013).

Estetik rekreasyon: Genellikle gelir düzeyi yüksek, eğitim düzeyi yüksek ve kültür düzeyi yüksek kişilerin katıldığı etkinliklerdir. Örneğin; Dünyaca ünlü sanatçıların sergilerine katılım, opera ziyaretleri vb. (Hazar 2014)

Sosyal rekreasyon: Grup ortamında kendilerini rahat hissetmeleri ve değişmeleri için insanları bir araya getiren boş zaman programları ve aktivitelerdir. Örneğin; Altın kadın günleri, arkadaşlarla buluşma vs. (Kılıç ve Şener 2013).

Sağlık rekreasyonu: Kişilerin kendi yapılarına ve sağlığını koruma yeteneklerine uygun boş zaman aktiviteleridir. Örneğin; Fitness merkezine, hamama / saunaya vb. (Toprak ve ark 2014).

Fiziksel iyileşme: Fiziksel egzersize veya çeşitli spor türlerinin rekreasyon amaçlı kullanımına dayanan aktivitelerdir (Ramazanoğlu ve ark 2004).

Sanatsal rekreasyon: İnsanların sanatsal becerilerini geliştiren ve geliştiren etkinliklerdir (Metin ve ark 2013).

Kültürel rekreasyon: İnsanların bilgi ve becerilerini geliştirmek için yapılan etkinliklerdir. Örneğin; Turist rekreasyonu: İnsanların hayal ettikleri fırsatlardan yararlanmak için gönüllü olarak katıldıkları, özgürce hareket ettikleri ve çevreden uzaklaşarak kendilerini yeniledikleri, yaşam ritmi ve monotonluktan kaçmak etrafında şekillenen aktivitelerdir (Hazar 2014).

1.8. Dünyada Bazı Yerel Yönetimlerin Sunduğu Spor ve Rekreasyon Hizmetleri

Dünyada yerel yönetimlerin gerçekleştirdiği spor hizmetlerine bakacak olursak; Yerel yönetimlerin spor ve boş zaman etkinliklerinin halka açık hale getirilmesinde çok önemli bir rol oynadığı ortaya çıktı. Kuzey Amerika'da yerel yönetimler geleneksel olarak eğlence ve park hizmetlerinin en yaygın sağlayıcılarından biri olmuştur. Çoğu Amerikalı, temel eğlence hizmetleri için yerel topluluklara ve eyalet hükümetlerine güvenir. Binlerce şehir ve yüzlerce ilçe, tam zamanlı eğlence hizmeti sağlayıcıları ve destekçileridir. Illinois gibi bazı yerlerde, yerel yönetimler devlet okullarını halka eğlence tesisleri ve programları sağlayacak şekilde oluşturuyorlar. İlave olarak polis birimleri, halka açık kütüphane ve müzeleri, gençlik kolları gibi yerel kuruluşlar, topluluklara ve ilçe yönetimlerine rekreasyonel faaliyetlerin sağlanmasında katkıda bulunurlar, vatandaşların rekreasyonel faaliyetlere katılmaları için hizmetler sunarlar, tesislerin bakımını ve geliştirilmesini sağlarlar. Doğu ve arkadaşlarının Japonya'da gerçekleştirdiği bir araştırmada, spor parklarının vatandaşların en çok katılım sağladığı spor hizmeti olduğu ve bu parkların özellikle sokak aralarındaki açık mekânlarda başarılı olduğu gösterilmiştir. Gelişmiş ülkelere yerel yönetimlerin vatandaşların spor yapabileceği alanları meydana getirmek, bu alanları işletmek ve buna benzer yatırımlara maddi destek oluşturmak gibi görevleri başarıyla üslendiği tespit edilmiştir (Munusturlar ve Çelik 2012).

1.9. Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Sunduğu Spor ve Rekreasyon Hizmetleri

Ülkemizde yerel yönetimlerin sportif faaliyetlerin yürütülmesindeki yükümlülükleri kanun ve yönetmeliklerle belirlenmektedir. 27 Haziran 1984 tarihli ve 3030 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanununun 6. maddesinin (f) bendinde spor, dinlenme ve eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek ve işlettirmek ibaresi yer almaktadır. Aynı kanunun 25. maddesinde yeşil sahalar, spor tesisleri yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek Büyükşehir belediyeleri ile ilçe belediyelerinin ayrı ayrı veya birlikte yürütecekleri ortak nitelikli görevleridir şeklinde bir ifade bulunmaktadır (Yatkın 2008).

Türkiye genelinde özellikle metropol bölgelerin spora büyük önem verdiği ve bu

bağlamda spor kulüpleri meydana getirdikleri görülmektedir. Bu kulüpler daha çok futbol, güreş, hentbol ve basketbol gibi liglerin olduğu liglere katılmakla birlikte, karate, tekvando, boks, güreş gibi bireysel branşlarda da yer almaktadır (Yatkın 2008).

Yerel yönetimlerin son yıllarda gösterdiği bu kulüp faaliyetleri, belirli spor dallarında sınırlı sayıda kişinin sportif faaliyetlere katılmasını sağlamaktadır. Bununla birlikte, Avrupa Kentsel Şartı ilkeleri, rekreasyon konusundaki sorumluluğunu yerel yönetimlere de yüklemektedir. Bu ilkelere göre; Her şehir sakininin spor ve boş zaman faaliyetlerine katılma hakkına sahip olduğu belirlenmiştir. Herkes İçin Spor Şartı hükümlerine göre, yerel yönetimler, sosyal durum, ekonomik durum ve gelir, yaş veya etnik köken ne olursa olsun herkesin spor ve spor tesislerinden yararlanabilmesini sağlamaktan sorumludur. 2012 yılında yürürlüğe giren yasa ile ülkemizde yerel yönetimlerden büyükşehir belediyelerine toplam bütçelerinin binde 7'sini, diğer belediyelere ise binde 12'sini spor hizmetlerine ayırmak zorunludur. Bu ihtiyaç yerel yönetimleri sportif faaliyetler için planlar yapmaya yöneltmiştir. Bu gelişme sonucunda; Belediyeler, spor işleri müdürlüğü kurarak, nüfusun spora olan ilgisini artırmaya ve spor hizmetlerini farklılaştırarak, spor teklifleri sunmaya ve spor bilincinin gelişmesine katkıda bulunmaya çalışmaktadır (Unutulmaz 1992).

2. GEREÇ VE YÖNTEM

Bu araştırma için, Selçuk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurul Kararı alınmıştır (EK-A). Bu kısımda çalışmanın kapsamı, evreni, örneklemi ve veri toplama aracı hakkında bilgi verilecektir.

2.1. Araştırmanın Kapsamı

Araştırma, Konya'daki yerel yönetimleri (Konya Büyükşehir Belediyesi, Selçuklu Belediyesi, Meram Belediyesi ve Karatay Belediyesi) kapsamaktadır. Çalışmada elde edilen bulgular ankette yer alan sorular ile sınırlandırılmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmaya yerel yönetimler bünyesinde çalışan toplam 171 antrenör rasgele örneklem yöntemi ile belirlenmiştir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Türkiye'de rekreasyonun geliştirilmesini sağlamak amacıyla yapılan bu çalışmada, anket yöntemi kullanılmıştır. Anket uygulanan yerel yönetimler personeli demografik bilgilerini ve rekreasyon aktivitelerinin konusundaki bilgi düzeylerini ve bakış açılarını belirlemeye yönelik 19 soru sorulmuştur (Mersinli (2009). İstatistiksel değerlendirmeler frekans (f), yüzde dağılımı (%) teknikleri kullanılarak, SPSS 16.0 paket istatistik programında yapılmıştır.

3. BULGULAR

Tablo 3.1. Antrenörlerin eğitim düzeyine göre dağılımı.

	Sayısı (n)	Oranı(%)
İlk Öğretim	9	5.3
Lise Ve Dengi Okul	10	5,8
Ön Lisans	14	8.2
Lisans Ve Üstü	138	80.7
Toplam	171	100

Araştırmaya katılan büyükşehir belediyeleri personellerinin eğitim düzeyleri çoğunlukla, "Lisans ve Üstü" düzeyindedir, oranı ise % 80.7'dir. "Ön lisans" düzeyinde olan personellerin oranı, % 8.2, "Lise ve Dengi Okul" eğitim düzeyine sahip personellerin oranı ise 5.8'dir. İlköğretim düzeyinde oranı ise %5.3'dür.

Tablo 3.2. Antrenörlerin Statülerine Göre Dağılımı.

	Sayısı (n)	Oranı (%)
İşçi	49	28.7
Memur	24	14
Sözleşmeli	65	38
Diğer	33	19.3
Toplam	171	100

Araştırmaya katılan kişilerin hangi statü ile çalıştıklarına bakıldığında çoğunlukla Sözleşmeli Personel %38 oran görülmektedir. İkinci olarak % 28.7 oranı ile İşçi, %14 oran ile Memur ve son olarak %19.3 oranı ile diğer meslek grupları görülmektedir.

Tablo 3.3. Antrenörlerin kurumda çalışma sürelerine göre dağılımı.

	Sayısı (n)	Oranı (%)
1-5 Yıl	94	55
5.5-10 Yıl	44	25.7
10.5-15 Yıl	13	7.6
15.5-20 Yıl	13	7.6
20.5 ve Üstü	7	4.1
Toplam	171	100

Araştırmaya katılan büyükşehir belediyeleri personellerinin büyük çoğunluğu 1-5 yılları arasında bir süre boyunca çalışmaktadırlar, oranı ise % 55'dir. İkinci süre Aralığında 5.5-10 yıl süre boyunca çalışmaktadır oranı %25.7'dir. Üçüncü süre aralığında ise 10.5-15 yıl ve 15.5-20 yıl arasında çalışanlar yüzde oranı %7.6 ile eşittir. Dördüncü süre aralığında ise %20.5 ve üstü olarak %4.1 olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.4. Antrenörlerin rekreasyon alanında aldıkları eğitime göre dağılımı.

	Sayısı (n)	Oranı (%)
Evet	102	59.6
Hayır	69	40.4
Toplam	171	100

Araştırmaya katılanların rekreasyon eğitimi alan kişi oranı % 59.6'dır. Eğitim almayanların oranı ise %40.4 sınırlı kaldığı görülmüştür.

Tablo 3.5. Antrenörlerin rekreasyonel faaliyetlere katılımına göre dağılımı.

	Sayısı (n)	Oranı (%)
Evet	147	86.5
Hayır	23	13.5
Toplam	171	100

Araştırmaya katılanların rekreasyon faaliyetlere katılım oranı % 86.5'tir. Rekreasyon faaliyetlere katılmayanların ise %13.5 oranla sınırlı kalmıştır.

Tablo 3.6. Antrenörlerin katıldıkları rekreasyonel faaliyetlerin tercih sırasına göre dağılımı.

	Sayısı (n)	Oranı (%)
Müzik Faaliyetleri	26	15.3
Spor Faaliyetleri	139	81.8
Oyunlar	22	12.9
Dans	22	12.9
Sanat Faaliyetleri	9	5.3
Mekan dışı Faaliyetler	59	34.7
Bilimsel ve Kültürel Faaliyetler	16	9.4
Toplam	293	172,3

* Birden fazla seçenek işaretlenmiştir. Yüzdeler belirtilen "n" üzerinden alınmıştır.

Araştırmaya katılanlardan Müzik Faaliyetleri ile %15.3 oran, Spor Faaliyetleri ile %81.8, Oyun ile %12.9, Dans ile %12.9, Sanatsal Faaliyetler ile %5.3, Mekan Dışı Faaliyetler ile %34.7, Bilimsel ve Kültürel Faaliyetler ile %9.4 oran sonuçlanmıştır.

Tablo 3.7. Antrenörlerin kurumda düzenlenen rekreasyonel etkinliklere ne kadar sıklıkla katıldıklarına göre dağılımı.

	Sayısı (n)	Oranı (%)
Her Gün	33	19.3
Haftada Bir Kez	12	7
Ayda Birden Fazla	35	20.5
Yılda Birkaç Kez	58	33.9
Hiç	33	19.3
Toplam	171	100

Araştırmaya katılan kişilerin kendi kurumlarındaki rekreasyonel faaliyet yapma sıklığı konusundaki görüşlerine bakıldığında, Her gün seçeneği %19.3, Haftada bir kez seçeneği %7, Ayda Birden Fazla seçeneği %20.5, Yılda birkaç kez seçeneği %33.9 ve Hiç seçeneği %19.3 kişi ile sınırlı kalmıştır.

Tablo 3.8. Antrenörlere göre kurumlarındaki rekreasyonel faaliyetlerin yeterlilik ölçütüne göre dağılımı.

	Sayısı (n)	Oranı (%)
Evet	62	36.5
Hayır	73	42.9
Bazen	35	20.6
Toplam	171	100

Araştırmaya katılan kişilerin düzenledikleri rekreasyonel faaliyetleri yeterli bulmadıkları tabloda açıkça görülmektedir. Bunu destekleyen personellerin oranı % 42.9'dur. %20.6 oranla bazı zamanlarda yeterli olduğunu söylemektedir. Evet seçeneği ise %36.5 orana sahiptir.

Tablo 3.9. Antrenörlerin kurumlarında en çok düzenlenen rekreasyonel faaliyetlerin tercih sırasına göre dağılımı.

	Sayısı (n)	Oranı (%)
Müzik Faaliyetleri	15	8.8
Spor Faaliyetleri	121	70.8
Oyunlar	13	7.6
Dans	11	6.4
Sanat Faaliyetleri	10	5.8
Mekan dışı Faaliyetler	35	20.5
Bilimsel ve Kültürel Faaliyetler	11	6.4
Hiçbiri	5	3
Toplam	221	129,3

* Birden fazla seçenek işaretlenmiştir. Yüzdeler belirtilen "n" üzerinden alınmıştır.

Araştırmaya katılanlardan %8.8'dir, Spor Faaliyetleri ile %70.8, Oyun ile %7.6, Dans ile %6.4, Sanatsal Faaliyetler ile %5.8, Mekan Dışı Faaliyetler ile %20.5, Bilimsel ve Kültürel Faaliyetler ile %6.4 oran ve Hiçbiri seçeneği ise %3 oran ile sonuçlanmıştır.

Tablo 3.10. Antrenörlere göre rekreasyon çeşitlerinin önem sırasına göre dağılımı.

	Sayısı (n)	Oranı (%)
Müzik Faaliyetleri	35	20.5
Spor Faaliyetleri	129	75.4
Oyunlar	38	22.2
Dans	24	14
Sanat Faaliyetleri	24	14
Mekan dışı Faaliyetler	46	26.9
Bilimsel ve Kültürel Faaliyetler	44	25.7
Hiçbiri	3	1.8
Toplam	343	200,5

* Birden fazla seçenek işaretlenmiştir. Yüzdeler belirtilen "n" üzerinden alınmıştır.

Araştırmaya katılanlardan Müzik Faaliyetleri ile %20.5 oran, Spor Faaliyetleri ile %75.4, Oyun ile %22.2, Dans ile %14, Sanatsal Faaliyetler ile %14, Mekan Dışı Faaliyetler ile %26.9, Bilimsel ve Kültürel Faaliyetler ile %25.7 oran ve Hiçbiri seçeneği ise %1.8 oran ile sonuçlanmıştır.

Tablo 3.11. Antrenörlere göre rekreasyonel faaliyetlerin önem düzeyine göre dağılımı.

	Sayısı (n)	Oranı (%)
Toplumsal Huzur	57	33.3
Suç Oranının azalması	9	5.3
Zihinsel ve Fiziksel Sağlık	75	43.9
Yaşam Kalitesini Arttırır	57	33.3
Diğer	2	1,2
Toplam	200	117

* Birden fazla seçenek işaretlenmiştir. Yüzdeler belirtilen "n" üzerinden alınmıştır.

Araştırmaya katılan kişilerin rekreasyon faaliyetlerinin sonucunda önemli etkisi Zihinsel ve Fiziksel Sağlık %43,9 oranınadır, Toplumsal Huzur ve Yaşam Kalitesi oranları %33.3'tür, Suç Oranının Azalması %5,3, Diğer seçeneği ise %1,2'dir.

Tablo 3.12. Antrenörlere göre rekreasyonel faaliyetlerin planlanmasındaki önem sırasına göre dağılımı.

	Sayısı (n)	Oranı (%)
Halkın Talepleri	32	18.7
Halkın Sosyal Gelişimi	37	21.6
Zihinsel ve Fiziksel Gelişim	67	39.2
Fiziksel Koşullar	34	19.9
Diğer	1	0.6
Toplam	171	100

Araştırmaya katılan kişiler, faaliyetler düzenlenirken temel amacın "zihinsel ve fiziksel gelişim" olması gerektiği konusunda %39.2 lik bir çoğunlukla görüş bildirmişlerdir. Halkın Sosyal Gelişimi %21.6, Fiziksel Koşullar %19.9, Halkın Talepleri %18.7, Diğer ise %0.6 orana sahiptir.

Tablo 3.13. Rekreasyonel faaliyetler için program oluşturulurken antrenörlerin görüşlerine göre dağılımı.

	Sayısı (n)	Oranı (%)
Evet	55	32.5
Hayır	56	33.1
Bazen	58	34.3
Toplam	169	100

Araştırmaya katılan kişiler % 32.5 oranla Evet cevabını vermiştir. Hayır cevabını verenler ise %33.1 orana sahiptir. Bazen cevabı ise %34.3 orana sahiptir.

Tablo 3.14. Rekreasyonel faaliyetler sonrasında antrenörlere yapılan geri bildirim dağılımı.

	Sayısı (n)	Oranı (%)
Evet	72	42.9
Hayır	52	31
Bazen	44	26.2
Toplam	168	100

Araştırmaya katılan kişiler % 42.9 oranla Evet cevabını vermiştir. Hayır cevabını verenler ise %31 orana sahiptir. Bazen cevabı ise %26.2 orana sahiptir.

Tablo 3.15. Antrenörlere göre halkın rekreasyonel faaliyetler konusundaki taleplerinin yeterlilik ölçütüne göre dağılımı.

	Sayısı (n)	Oranı (%)
Evet	56	33.5
Hayır	68	40.7
Bazen	43	25.7
Toplam	167	100

Araştırmaya katılan kişiler % 33.5 oranla Evet cevabını vermiştir. Hayır cevabını verenler ise %40.7 orana sahiptir. Bazen cevabı ise %25.7 orana sahiptir.

Tablo 3.16. Antrenörlere göre rekreasyonel faaliyetlere yönelik ayrılan bütçenin yeterlilik düzeyine göre dağılımı.

	Sayısı (n)	Oranı (%)
Evet	45	26.6
Hayır	87	51.5
Bazen	37	21.9
Toplam	169	100

Araştırmaya katılan kişiler % 26.6 oranla Evet cevabını vermiştir. Hayır cevabını verenler ise %51.5 orana sahiptir. Bazen cevabı ise %21.9 orana sahiptir.

Tablo 3.17.Antrenörlere göre rekreasyonel faaliyetler düzenlenirken personel yeterliliğinin dağılımı.

	Sayısı (n)	Oranı (%)
Evet	45	26.6
Hayır	76	45
Bazen	48	28.4
Toplam	169	100

Araştırmaya katılan kişiler % 26.6 oranla Evet cevabını vermiştir. Hayır cevabını verenler ise %45 orana sahiptir. Bazen cevabı ise %28.4 orana sahiptir.

Tablo 3.18. Antrenörlere göre rekreasyonel faaliyetler düzenlenirken ilgili birimlerle koordinasyonu sağlama düzeyine göre dağılımı.

	Sayısı (n)	Oranı (%)
Evet	33	19.6
Hayır	80	47.6
	55	32.7
Toplam	168	100

Araştırmaya katılan kişiler % 19.6 oranla Evet cevabını vermiştir. Hayır cevabını verenler ise %47.6, Bazen cevabı ise %32.7 orana sahiptir.

Tablo 3.19. Antrenörlere göre rekreasyonel faaliyetleri gerçekleştirirken tesis yeterlilik düzeyine göre dağılımı.

	Sayısı (n)	Oranı (%)
Evet	37	21.9
Hayır	89	52.7
Bazen	43	25.4
Toplam	169	100

Araştırmaya katılan kişiler % 21.9 oranla Evet cevabını vermiştir. Hayır cevabını verenler ise %52.7 orana sahiptir. Bazen cevabı ise %25.4 orana sahiptir.

4. TARTIŞMA

Yerel yönetimlerde görev yapan antrenörlerin rekreasyonel faaliyetlere bakış açısını değerlendirmek amacıyla yapılan bu çalışmada, araştırmaya katılan antrenörlerin %59,6'sının boş zamanlarında eğitim aldığı ve çoğunluğunun (%86,5) rekreasyonel faliyetlere katıldığı tespit edilmiştir. Eğitmenler, %81,8 ile ağırlıklı olarak sportif boş zaman etkinliklerine katıldıklarını ve tesislerinde en fazla organize edilen etkinliklerin sportif boş zaman etkinlikleri (%70,8) olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca antrenörlerin %75,4'ünün sportif rekreasyonel etkinliğe önemli derecede öncelik verdiği ve boş zaman etkinliklerinin ruh ve beden sağlığı üzerindeki en önemli etkisinin (%43,9) olduğu tespit edilmiştir.

Çalışmamıza katılan antrenörlerin %80,7'sinin lisans ve lisansüstü, %8,2'sinin ön lisans, %5.8'inin lise ve %5,3'ünün ilköğretim mezunu olduğu tespit edilmiştir. Mersinli (2009) büyükşehir belediyelerindeki personelin eğitim düzeyinin ağırlıklı olarak lise düzeyinde olduğunu (%62,2), ön lisans mezunu personel oranının %19,6 lisans ve lisans üstü personel oranını ise % 18,2 olduğunu belirtmiştir. Güngörmüş (2007) özel sağlık-spor merkezlerinde eğitim görenlerin %67,2'sinin üniversite, %17'sinin lisansüstü ve %15,9'unun lise mezunu olduğu bildirmiştir. Bir başka çalışmada Güneydoğu Anadolu Bölgesi il Gençlik ve Spor Müdürlüklerinde çalışanların %81'inin lisans ve lisans üstü öğrenim gördüğü ve rekreasyon beklentisinin eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak farklılaştığı tespit edilmiştir. Başka bir deyişle, isans ve lisans üstü katılımcıların, eğitim düzeyi düşük katılımcılara göre rekreasyona yönelik daha olumlu tutuma sahip oldukları bulunmuştur (Yalman 2019). Çeşitli faktörlerin (gelir düzeyinin belirlenmesi, farkındalık vb.) oluşumundan sorumlu olan eğitim değişkeni nedeniyle, eğitim düzeyi yüksek olan kişilerin etkinlik nedeniyle daha iyi sağlık sonuçları algıladıklarına inanılmaktadır. Sonuç olarak boş zaman etkinliklerine katılarak zamanı verimli kullanmanın birey için çeşitli avantajları olduğu ve bu durumun bireyin genel sağlığını etkilediği ve yaşam doyumunu artırdığı bilinmektedir (Aydın 2020).

Çalışmamıza katılan eğiticilerin %86,5'inin rekreasyonel etkinliklere katıldığı, %13,5'inin ise katılmadığı tespit edilmiştir. Büyükşehir belediyeleri çalışanları ile yapılan araştırmada ise katılımcıların %58'inin boş zaman faaliyetlerine katıldığı, %42'sinin ise katılmadığı belirtilmiştir (Mersinli 2009). Üniversitenin spor tesislerinde sportif rekreasyon faaliyetlerine katılan veya katılmayan akademik ve idari personelin spor rekreasyon

alanlarını kullanımlarının analizi sonucunda, katılımcıların %73'ü ara sıra alanlardan yararlanırken, %24,5'i spor alanlarını hiç kullanmamakta ve katılımcıların %2,5'i spor alanlarını sıklıkla kullanmaktadır. Boş zamanlara aktif katılım, bireyin psikolojik iyi oluşuna olduğu kadar mutluluğa, yaşam doyumuna ve doyuma da önemli ölçüde katkı sağlamaktadır (Telci 2020). Bireyin boş zaman etkinliklerine katılımının artması ile bireyin mutluluğunda ve yaşam kalitesinde olumlu bir artış gözlemlenebilir (Ortaç 2019). Bireylerin çeşitli yönlerden yararlanmak veya doyumlarını artırmak amacıyla rekreasyonel etkinliklere katıldıkları bilinmektedir. Bu açıdan bakıldığında kişilerin rekreasyonel faaliyetlere yönelik olumlu tutumlarının, katıldıkları aktivitenin algılanan sağlık sonuçlarında önemli bir faktör olduğu söylenebilir. Yine bireylerin aktivitelere katılımlarına paralel olarak algıladıkları sağlık çıktılarının da boş zamandan doyumlarını etkilediği varsayılmaktadır (Serdar 2020). Rekreasyon etkinliklerine katılan kişilerin sosyal çevre edinme, yeni deneyimler kazanma, eğlenme ve yeni arkadaşlar edinme konusunda daha fazla fırsata sahip olması, katılımcıların özgüvenlerini artırıcı etkiler oluşturmakla beraber rekreasyon etkinliklerine katılanların, daha az katılan veya hiç katılmayan kişilere göre özgüvenlerinin daha yüksek olduğunu öngörülmektedir (Şentürk 2010). Bir başka çalışmada ise beden eğitimi ve spor yüksekokularını bitiren sportif rekreasyonel etkinliklerine katılımlarının, bu bireyler üzerinde fiziksel ve psikososyal faydalar sağladığı ve bu durumu çok ciddiye aldıkları tespit edilmiştir (Dağlı 2019). Boş zaman etkinlikleri düzenleyen kamu, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimlerde çalışanlar üzerinde yapılan araştırma sonucunda boş zaman etkinliklerinin çalışanların yabancılaşmasını azaltan olumlu bir etkisinin olduğu görülmüştür (Küçük 2017). Ayrıca kadınların boş zaman etkinliklerine katılma sıklığının onların mutlulukları ve yaşam doyumları üzerinde olumlu bir etkisi olduğu tespit edilmiş ve mutluluk düzeyi ne kadar yüksekse bireyin yaşam doyumunun da o kadar yüksek olduğu gözlemlenmiştir. (Cabbaroğlu 2019). Katılımcıların ilgilerine yönelik boş zaman etkinlikleri, kişiyi daha yüksek motivasyonlu, özgüvenli, daha dikkatli, özverili ve pratik çözümlü kılar; Sorgulama becerilerinin geliştirilmesi merakı ve araştırma isteğini teşvik eder (Şentürk 2020).

Mevcut çalışmamıza katılan antrenörlerin %81,8'i sportif faaliyetlere, %34,7'si açık hava etkinliklerine ve %15,3'ü müzik etkinliklerine katıldığını belirtmiştir Mersinli (2009). Büyükşehir belediyelerinin çalışanları üzerinde yaptığı araştırmada, katılımcıların %32.9'unun oyunlara, %29.4'ünün sportif faaliyetlere ve %14,7'sinin sanatsal faaliyetlere katıldığını tespit etmiştir. Özel sağlık-spor merkezlerinde antrenman

yapanların %46'sı boş zamanlarını fiziksel aktiviteye katılarak veya uğraşarak geçirmekte; Sosyal etkinliklere katılanlar (%25,7) ve dinlenerek (%17,7) değerlendirdikleri görülürken, turistik etkinliklere katılarak değerlendirenlerin oranı %2,2'dir (Güngörmüş 2007). Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Merkez Teşkilatı personelinin bakış açısı ile popüler sporlara katılımları arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmada, en popüler aktivite türleri %54,8 ile yürüyüş, %26,6 ile futbol ve %23.6 ile joggingdir. Katılım nedenlerinin %77,9'u ile sağlıklı ve mutlu olmak ilk sırada, %42.7'si deşarj ikinci sırada gelmektedir (Çalışkan Şahin 2003). Akademik ve idari personelin %40,6'sı spor faaliyetlerine katılırken, %25,2'si ev içi faaliyetlere, %19,5'i doğada gerçekleşen etkinliklere ayrıca %14,8'i kültür ve sanat faaliyetlerine katılmaktadır. (Telci 2020). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin boş zaman eğilimlerini ve isteklerini belirlemek amacıyla yapılan araştırmada, fiziksel aktiviteler %49,3 (spor, seyahat, alışveriş vb.) %37.3'ü sosyal etkinlikler (tiyatro-sinamaya gitmek kurslara katılma vb.) ve zihinsel etkinlikler de %13,5 ile (satranç oynama, kitap, dergi, gazete vb. okuma) tespit edilmiştir (Cengiz ve ark 2018). Rekreasyonel faaliyetlerde bulunan kişilerin boş zamanlarını çoğunlukla pasif faaliyetlerde (sinema, kitap okumak, gazete ve dergi okumak, aile ile birlikte olmak, müzik dinlemek) geçirdikleri tespit edilmiştir. Ayrıca katılımcıların boş zaman etkinliklerine yönelme nedenleri; Sosyalleşme, ilgi alanı, arkadaşlarla birlikte olma, stres ve monotonluğu azaltma ve sağlığı koruma olarak tespit edilmiştir (Tez ve ark 2014). Öğretmenler en çok entelektüel etkinliklere (kitap okumak, müzik dinlemek, film izlemek, dergi okumak ve son dakika haberleri vb.) ve sırasıyla yakın çevreyle ilgili etkinliklere (arkadaşlar ve aile ile vakit geçirmek, piknik yapmak, televizyon izlemek, gazete okumak, vb) katıldığı görülmektedir. En az gerçekleştirilen faaliyetler ise doğa ile ilgili faaliyetler (doğa fotoğrafçılığı, bisiklete binme, kampçılık, trekking, yürüyüş, dağcılık vb.) ve gönüllü faaliyetlerdir (yaşlı ve muhtaçlara yardım, çevre temizliği, ağaç dikme, resim okulları) (Demirbaş 2020). Bir başka çalışmada ise katılımcıların %17,6'sı ev işi ve bahçe işleri yapmaktan hoşlanır, %11,8'i interneti kullanır, %11,1'i müzik dinler ve %4,5'i ise iş veya eğlence ortamına katılmadığı tespit edilmiştir (Ağılönü ve Mengütay 2009). Rekreayon faaliyetlerine aktif olarak katılan kamu personelinin spor, kültürel-sanatsal ve sosyal aktivitelerde aktif olarak yer aldıkları tespit edilmiştir (Yaşartürk ve Yılmaz 2019). Başka bir çalışmanın katılımcıları üzerinde boş zaman etkinliklerinin etkilerinin dağılımına bakıldığında, boş zaman etkinliklerini en çok rahatlatıcı buldukları ve can sıkıntısından ziyade dikkat dağıtıcı, rahatlatıcı, mutluluk verici ve zevk buldukları görülmüştür. Katılımcıların okudukları kampüste düzenlenmesi halinde

katılmak istedikleri etkinliklere bakacak olursak %53'ü seyahat, %52'si konser, %39'u doğa yürüyüşleri ve %35'i spor etkinliklerine katılım sağlayacakları gözlemlenmiştir (Öksüz 2019).

Kentli yetişkinlerin boş zaman aktivitelerini seçerken doğrudan veya dolaylı olarak etkilediği birçok faktör vardır. Aktivite türü seçilirken kişisel uygunluk, oryantasyon ve çevre faktörleri hakimdir; Aktivitelerin başında beklentilerinde sağlıklı yaşam faktörünün yanı sıra sosyalleşme faktörü, kişisel nedenler, öğrenme isteği ve yenilenme faktörünün de etkili olduğu ortaya çıktı. Belediyenin boş zaman etkinliklerini tercih etme nedenleri arasında tesis ve hizmet kalitesi, ulaşım bağlantıları ve ekonomik verimlilik faktörlerinin ön planda olduğu ortaya çıkmaktadır (Arslan 2012). Mevcut çalışmamıza katılan antrenörler, boş zaman aktivitelerinin en önemli etkisinin ruh ve beden sağlığı (%43,9), sosyal huzur (%33,3) ve yaşam kalitesi (%33,3) olduğunu belirtmişlerdir. Mersinli (2009) araştırmaya katılan büyükşehir belediye çalışanlarının boş zaman aktivitelerinden en büyük beklentisinin %44,8 oranı ile toplumsal barışın sağlanması olduğunu bulmuştur. Bunu %19,6 ile suç oranındaki azalma ve %18,2 ile ruh ve beden sağlığı izlemektedir. Kamu personeli üzerinde yapılan bir araştırmada, deneklerin %41.4'ü sosyal bir çevreye sahip olmak için sportif rekreasyon faaliyetler yaptığını, diğer deneklerin %47.5'i saygılık kazanmak istediğini, %62,7'si zihinsel ve ruhsal rahatlama için ve %59,6'sı sportif rekreasyon etkinliklerini sevdikleri için katılmak istediklerini, %68,7'si ise sportif rekreasyon etkinliklerini sağlığa yararlı olduğuna inandığını belirtmiştir (İç 2004). Mansur (2021) fitness merkezine giden katılımcıların %47'sinin tesisi fiziksel değişim, %32'sinin rahatlık/değerlilik, %13'ünün sosyalleşme ve %8'inin başka amaçlarla ziyaret ettiğini belirtmiştir. Karasakız (2018) ise boş zaman etkinliklerine katılmanın %32,3 oranında eğlenceli, rahatlatıcı ve heyecan verici olduğunu, %26,8 oranında ise sağlıklarına iyi geldiğini bulmuştur (Karasakız 2018). Katılımcılar boş zaman ve rekreasyonel aktivitelerinden kişilerin sağladıkları kazanımları; etkinleştirme (aktifleştirme), zihinsel ve fiziksel canlılık, kötü alışkanlıklardan uzak durmak, zamanı verimli kullanmak, kişiliği geliştirmek, eğlenmek ve yeni şeyler öğrenmek olarak tespit etmiştir (Tez ve ark 2014). Yerel yönetimlerde rekreasyon hizmetleri ve modelleme araştırmasında, ankete katılanların en çok hangi rekreasyonel aktiviteyi yaptıklarında ne gibi kazanımlar elde ettiklerine bakarsak, 19,8 ile en fazla dinleme ve sağlık kazanımını sağladığını elde ediyorlar ve sırasıyla , %19,4 ile Stres ve monotonluktan kurtardığı, beden ve ruha canlılık kazandırıp aktifleştirdiği, %17,7 ile sosyalleşip ,çevre edinimiyle mutluluk sağlayarak yeteneklerin

gelişmesine katkıda bulunduğu, %22 ile kişilik geliştirmek, statü kazandırmak, eğlendirmek ve hayata sıkı sıkı bağlayıp, zayıflatmak gibi bir takım sebepleri tespit etmiştir (Ağılönü ve Mengütay 2009). Güngörmüş (2007), katılımcıları rekreasyonel faaliyetlere katılmaya motive eden ilk faktörün sağlık olduğunu ve buna göre; Bunu becerilerin gelişiminin, vücut ve görünüm, sosyal ve eğlence ve rekabet faktörünün takip ettiği bulunmuştur.

Anketimize katılan antrenörlerin kurumlarında rekreasyonel faaliyetlerin yeteri kadar düzenlendiğini düşünenlerin oranı %36,5 iken, katılımcıların %42,9'u rekreasyonel faaliyetlerin yetersiz olduğunu göstermiştir. Mersinli (2009), araştırmaya katılan büyükşehir belediyeleri personellerinin boş zaman etkinliklerinin sıklığını yetersiz bulanların oranının %72 olduğunu bulmuştur. Başka bir çalışmada ise katılımcıların %49,3'ü boş zaman etkinliklerini yeterli, %50,7'si yetersiz olduğunu belirtmiştir (Karasakız 2018). Boş zaman etkinliklerine katılmayanların (%40,4) çoğunluğunun haftada 6 ila 10 saat arasında boş zamana sahip olduğu (%34,3), daha fazla sosyal aktiviteyi tercih edeni (%76,9) ve rekreasyonel etkinliklerden fiziksel sağlık nedeniyle katıldığını söyleyen (%50,6) katılımcılardan oluştuğu tespit edilmiştir (Gevişen 2020). Bireylerin aktivitelere katılımlarına paralel olarak deneyimledikleri sağlık sonuçlarının, boş zaman tatminlerini etkilediğine inanılmaktadır (Serdar 2020). Yerel yönetimler tarafından sunduğu hizmetlerin asıl amacı kâr amacı gütmemekle birlikte, aktivite çeşitliliğinin arttırılması ve çok amaçlı tesisler yapılması daha fazla bireyin sportif faaliyetlerden faydalanmasını sağlayacaktır (Sabırlı 2018).

Kentin yönetiminden ve planlamasından sorumlu olan yerel yönetimlerin, farklı kültürel ve sosyal değerlere sahip insanların kentsel entegrasyon sürecine etki eden temel faktörleri belirlemesi ve bu doğrultuda stratejik planlar geliştirmesi oldukça önemlidir (Karaküçük 2008). Mevcut araştırmamızda, katılımcıların %26,6'sının personel sıkıntısı, %21,9'unun tesis sıkıntısı ve bütçeyi yeterli bulanların oranı ise %26,6 olduğu tespit edilmiştir. Başka bir çalışmada ise personel sıkıntısı olanların oranının %18,9, tesis sıkıntısı çekenler %10,5 ve bütçeyi yeterli bulanların oranının ise %79 gecikmeli olduğu bildirilmiştir (Mersinli 2009). (Ağılönü ve Mengütay 2009) tarafından yapılan araştırmada belediyelerdeki tesislerin boş zaman etkinlikleri için yeterli olup olmadığı sorusuna katılımcıların %64,7'si hayır, %30,8'i kısmen ve %4,5'i evet cevabını vermiştir. Boş zamanlarını değerlendirmek için ilgili birim ve personelin olup olmadığı sorulduğunda, ankete katılanların %95,5'i hayır, %4,5'i evet cevabını vermiştir. (Tez ve ark 2014)

araştırmaya katılanların sadece %21,1'inin yerel yönetimlerde rekreasyonel ve rekreasyonel faaliyetler için birim ve personel olduğuna inandığını belirtmiştir. Bir başka çalışmada ise, Konya İli Mesleki Eğitim Kursları (KOMEK) ile rekreasyonel hizmet sunan topluluğa bağlı Aile Sanat ve Eğitim Merkezlerinde (ASEM) algılanan hizmet kalitesinin beklenenden düşük olduğu tespit edilmiştir. Araştırmacı ilave olarak belediyelerin, özellikle sporun artık endüstrileşmesiyle rekreasyonel işletmelerin hizmet kalitesini artırmak için kullanılan hizmet programının yanı sıra, kaliteli, alanında eğitim almış personel, tesis ve kamusal alanları iyileştirmesinin ve yenilemesinin bir zorunluluktan çok bir gereklilik olarak görülmesi gerektiğini vurgulamıştır (Astam Canbaz 2019). Belediye başkanlarının katılımıyla gerçekleşen serbest zaman yaklaşımına yönelik anketlere, belediye başkanlarının yanıtı %93,3'ünün serbest zaman eğitimi almamış olmalarına rağmen boş zaman faaliyetlerine katıldığını (%66,7) ortaya koymuştur. Ancak başkanların çoğunluğu (%80) rekreatif etkinlikleri alanında yeterli sayıda çalışanı olmadığını ifade etmiştir (Ağaoğlu 2013). Belediye başkanlarının %61,29'u yerel yönetimler bütçesinde spora yeterli ödenek ayıramazken, yeterli ödenek sağlayabilen belediye başkanlarının oranı ise sadece %10,84'tür (Çoban ve Devecioğlu 2006). Yerel yönetimlerdeki idarecilerin neredeyse yarısına yakını, serbest-zaman etkinliklerine ayrılan paranın tamamının rekreasyonel faaliyetler için kullanıldığını belirtirken, rekreasyon faaliyetlerinin önemli olduğuna, halk üzerinde sosyal uyumu güçlendirdiğine, zihinsel rahatlama sağladığına ve rekreasyon faaliyetlerinin personelin fonksiyonel çalışması için gerekli olduğuna inanmaktadırlar. . (Özdağ ve ark 2010). Belediyelerde çocuklara ve gençlere yönelik ayrı bir rekreatif planlamanın gerekliliğiyle ilgili farklı görüşlerin olduğu, Belediyeler kapsamında diğer kurumların boş zaman etkinliklerin gösteriminde bir tesisin olmadığı ancakbununla birlikte farklı kurumlar bünyesindeki tesisler alternatif oluşturduğu tespit edilmiştir (Aydın ve Birol 2019).

Belediye çalışanlarının rekreasyonel çalışma verimlerinin yüksek olduğu ve belediye gibi çeşitli kamu-özel kurum ve kuruluşlarda çalışanların verimliliklerinin artırılması için psikososyal parametrelerin güçlendirilmesi gerektiği ve formel organizasyonlara ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir. İşgücü verimliliğini artırmak amacıyla toplumsal fayda bağlamında olumlu dinamikler göstermektedir. Kurum tarafından kısmen desteklenen ya da desteklenmeyen boş zaman etkinlikleri yerine kurumla bütünleşmeyi sağlayan uzmanlar tarafından organize edilen ve düzenlenen kurumsal boş zaman etkinliklerinin düzenlenmesi olumlu sonuçlar doğuracaktır (Ayyıldız D ve Kara Küçük 2021). Belediyelerin park alanlarında yetkin spor antrenörlerini görevlendirmesi ve rekreasyon alanlarını genişletmesi

nüfusun beklentileri açısından olumlu olacaktır (Yerlisu Lapa ve ark 2012). Ayrıca yerel yönetimler tarafından düzenlenen boş zaman etkinliklerinde paydaşların motivasyonunu artırmak için sosyal aktivite fırsatlarının arttırılması faydalı olabilir (Turgutkaya 2018). (Kobaş Tepe 2021) Sağlıklı bir gelecek yetiştirmenin, spor faaliyetleriyle şekillenmiş bir nesil oluşturarak ve onlara her şekilde rehberlik edecek ve hayat standartları rekreasyon etkinlikleriyle geliştirilmiş anrenörlere ihtiyaç olduğu ve rekreasyon faaliyetlerini gerçekleştirecek alanlarının arttılması, ücretsiz olması, katılımlarda belli maddi desteğin sağlanması gibi durumların, antrenörlerin rekreasyon faaliyetlerine katılımlarında olumlu etkiler yaratacağı belirtmiştir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yerel yönetimler bünyesinde çalışan antrenörlerin rekreasyonel faaliyetlere bakış açısının değerlendirilmesi amacıyla yapılan bu araştırmada, çalışmaya katılan antrenörlerin %59,6'sının rekreasyon alanında eğitim aldıkları ve büyük çoğunluğunun (%86,5) rekreasyonel faaliyetlere katıldığı tespit edilmiştir. Antrenörler %81,8 oranıyla en çok sportif rekreasyonel faaliyetlere katıldıklarını ve kurumlarında en çok düzenlenen faaliyetin de sportif rekreasyonel faaliyetler (%70,8) olduğunu bildirmişlerdir. Ayrıca antrenörlerin %75,4'ünün sportif rekreasyonel faaliyetleri birinci derecede önemli gördüğü ve rekreasyonel faaliyetlerin en önemli etkisinin zihinsel ve fiziksel sağlık (%43,9) üzerine olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öneriler:

- Yapılan bu araştırma Konya ili ile sınırlandırılmıştır. Bu nedenle daha geniş örneklem grubunun katılım göstereceği (farklı iller ve bölgelerdeki belediyeler) araştırmalar planlanabilir.
- Yerel yönetimlerde rekreasyon bilinci geliştirilmeli,
- Yerel yönetimlerde aktivite çeşitliliğinin artırılması, aktivite alanlarının yeniden düzenlenmesi ve halkın daha aktif bir hayat sürmesi için stratejiler geliştirerek rekreatif etkinlikleri organize eden birimler kurulmalı,
- Bu birim rekreasyon eğitimi almış kişiler tarafından oluşturulmalı ve bu personele yönelik sık sık eğitim seminerleri düzenlenmeli, bilgi, deneyim ve birikimler paylaşılmalı,
- Belediyeler tarafından sunulacak etkinlikler için tesis, alan ve malzemelerin artırılması daha fazla kitlenin yararlanabilmesi noktasında önemli olabilir.

KAYNAKLAR

Abay M, 2000. Zamanı Değerlendirmek, İstanbul, Babıali Kültür Yayıncılığı.

Ağaoğlu YS. Belediye Başkanlarının Serbest Zaman Yaklaşımları. Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi, 2013;4 (2): 20-28.

Ağılönü A, Mengütay S. Yerel yönetimlerde rekreasyon hizmetleri ve model belirleme. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 2009; 6(2): 160-176.

Ardahan F, 2013. Bireyleri rekreatif spor etkinliklerine motive eden faktörlerin remm ölçeğini kullanarak çeşitli demografik değişkenlere göre incelenmesi: Antalya örneği. *Pamukkale Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2), 1-15.

Argan M, 2007. *Eğlence pazarlaması.* Ankara: Detay Yayıncılık.

Arslan N T, 2005. Türkiye'de Kamu Yönetimi Sorunları Üzerine İncelemeler, Seçkin Yayınları, Ankara.

Arslan S, 2012. Kentli bireylerin rekreasyon tercihlerini etkileyen faktörlerin analizi: ankara büyükşehir belediyesi örneği. *İİB International Refereed Academic Social Sciences Journal,* Specıal Issue 2,3(7), 129-136.

Arslan S. Kentli Bireylerin Rekreasyon Tercihlerini Etkileyen Faktörlerin Analizi: Ankara Büyükşehir Belediyesi Örneği. IIB International Refereed Academic Social Sciences Journal, Speccal Issue 2, 2012; 3(7):129-136.

Astam Canbaz E (2019) Konya Büyükşehir Belediyesi KOMEK ve ASEM Bünyesinde Rekreasyonel Hizmet Sunan Spor Salonlarında Algılanan Hizmet Kalitesi. Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Rekreasyon Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Atalay A, 2004. Spor Medya ve Serbest Zaman, Beta Yayınları, İstanbul.

Aydın E, Birol SŞ. Yerel Yönetimlerde Çocuk ve Gençlere Yönelik Rekreasyon Planlaması Üzerine Bir Araştırma: Karaman Örneği. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2019; 12 (66): 1000-1006.

Aydın İ (2020) Rekreasyonel Fiziksel Aktivitelere Düzenli Katılan Bireylerde İlgilenim, Algılanan Sağlık Çıktısı ve Yaşam Doyum İlişkisi. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Doktora Tezi.

Ayyıldız Durhan T, Karaküçük S. Rekreasyon Odaklı Çalışan Verimliliğinin Belediye Çalışanları Perspektifinden Değerlendirilmesi. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi 2021; 26(2): 219-234.

Bayramlı Ü Ü, 2006. Zaman Yönetimi, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.

Cabbaroğlu M (2019) Sportif Rekreasyon Etkinliği Olarak Zumba Ve Pilates'in Yaşam Doyumu Ve Mutluluk Üzerine Etkisi (Muğla İli Örneği). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal

Bilimler Enstitüsü, Rekreasyon Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Cengiz B, Karaelmas D, Karayılmazlar AS, Güler KE. MYO Öğrencilerinin Rekreasyonel Eğilim ve Taleplerinin Belirlenmesi: Bülent Ecevit Üniversitesi Çaycuma Yerleşkesi Örneği. Bartın Orman Fakültesi Dergisi, 2018; 20 (2): 163-175.

Çakıroğlu H, 1998. Beden Eğitimi Dersi ve Diğer Dersler Açısından Okullarda Ders Dışı Faaliyetlerin Durumu Eğitsel Kollar ve Faaliyetleri Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, İstanbul.

Çalışkan Şahin M. (2003) Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü merkez teşkilatında çalışan personelin rekreasyona bakış açısı ile rekreasyonel spora katılım ilişkisi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Spor Yönetimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Çimen Z, 2013. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Spor Hizmetlerinde Toplam Kalite Standartları, Spor Bilimleri Dergisi, Sayı 11, Ankara

Çoban B, Devecioğlu S. Türkiye'deki Belediye Başkanlarının Spor Hizmetlerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi (Gazi BESBD), XI (2006), 1: 49 – 60.

Dağlı BA (2019) Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Mezunlarının Sportif Rekreasyonel Aktivitelere İlişkin Sağlık İnançlarının İncelenmesi. Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Demirbaş L (2020) Öğretmenlerin Rekreasyon Etkinliklerine Katılım Sıklıklarının, Mutluluk ve Yaşam Kalitesine Olan Etkisi. Batman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Erten M, 1999. Nasıl Bir Yerel Yönetim?, Anahtar Kitaplar Yayınevi, İstanbul.

Gevişen İK (2020) Kapalı Alan ve Açık Alan Rekreasyonel Etkinliklere Katılan Bireylerin Psikolojik Dayanıklılık ve Yaratıcılık Düzeylerinin İncelenmesi. Bartın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Güngörmüş HA (2007) Özel Sağlık-Spor Merkezlerinden Hizmet Alan Bireyleri Rekreasyonel Egzersize Güdüleyen Faktörler. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Doktora Tezi.

Güven M, Yeşil S, 2004. "İşletmelerde Zaman Yönetimi", Edit. İsmail Bakan, Çağdaş Yönetim Yaklaşımları: İlkeler, Kavramlar ve Yaklaşımlar, İstanbul, Beta Basım A.Ş.

Hazar A, 2014. *Rekreasyon ve animasyon.* Genişletilmiş 4. Baskı. Ankara: Detay Yayıncılık.

İç O. (2004) Kamu görevlilerinin sportif rekreasyon alışkanlıkları ile rekreasyon hakkında görüş ve beklentilerinin araştırılması. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Karaküçük BM. (2008) Kentlerde Spor Amaçlı Rekreasyonel Tesislerin Potansiyel Değerlendirmesi: Keçiören Belediyesi Örneği. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Karaküçük S, 1995. Rekreasyon, Kavram, Kapsam ve Bir Araştırma, Seren Ofset, Ankara.

Karaküçük S, 1997. Rekreasyon, 2. Baskı, Seran Ofset, Ankara.

Karaoğlan A D, 2006. Üst Düzey Yöneticilerin Zaman Yönetimi, Balıkesir Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir, 2006.

Karasakız H (2018) Belediyelerin Düzenlemiş Oldukları Rekreasyon Alanlarının Fiziksel Aktiviteye Uygunluğu Üzerine Bir Araştırma (Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Örneği). Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rekreasyon Yönetimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Keleş R, 1998. Yerinden Yönetim ve Siyaset, Cem Yayınevi, İstanbul.

Kesim Ü, Sağlıklı kentler sempozyumu sonuç raporu. 27 Nisan Eskişehir, 2006.

Kılbaş K Ş, 2004. Rekreasyon, 3. Baskı, Nobel Yayınları, Ankara.

Kılıç M, Şener G, 2013. Üniversite öğrencilerinin rekreasyon etkinliklerine katılımlarındaki sosyolojik etkenler ve yapısal kısıtlamalar. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi,* 3(3), 220-227.

Kobaş Tepe İ (2021) Judo Antrenörlerinin Öz Yeterlilik Algıları ve Rekreasyon Katılımını Etkileyen Faktörler. Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Köse Ö, 2004. Yerel Yönetim Olgusu ve Küreselleşme Sürecindeki Yükselişi, Sayıştay Dergisi, Sayı: 52.

Küçük K (2017) Örgütlerde Düzenlenen Rekreasyon Etkinliklerinin Çalışanların Yabancılaşma Düzeyleri İle İlişkisi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Lundberg N R, Taniguchi S, McCormick B P. and Tibbs C. 2011. Identity negotiating: redefining stigmatized ıdentities through adaptive sports and recreation participation amng ındividuals with a disability. *Journal of Leisure Research,* 43(2), 205-225.

Mansur B (2021) Bir Rekreasyon İşletmesi Olarak Spor Salonlarında Müşterilerin Hizmet Kalite Algılarının Değerlendirilmesi: Konya Selçuklu Belediyesi Fitness Salonu Örneği. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Mersinli D (2009). Yerel Yönetimlerde Spora Yönelik Rekreasyon Hizmetleri ve Büyükşehir Belediyelerinin Rekreasyonel Faaliyetlere Olan Yaklaşımlarının Değerlendirilmesi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitü, Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.

Metin T C, Kesici M, Kodaş D. 2013. Rekreasyon Olgusuna Akademisyenlerin Yaklaşımı. *Journal of Yasar University.* 30(8), 5021-5048.

Mobley T A, Yerel yönetimlerin halkın rekreasyon ve park ihtiyaç ve hizmetlerini karşılamadaki rolü. Yerel Yönetimler ve Sağlıklı Kentler Sempozyumu, Eskişehir, 2006.

Munne F, 1992. Psicosociologia del Tiempo Libre, Un Enfoque Critico, Mexsico, Editor İaltrillas.

Munusturlar S, Çelik V O, 2012. Üniversite Öğrencilerinin Yerel Yönetimlerin Bir Rekreasyon Faaliyeti Olarak Spor Hizmetleri Konusunda Görüşleri: Eskişehir Tepebaşı Belediyesi Örneği; 1. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi, s.561, Antalya.

Nowak P F, 2014. Amateur sports of the elderly: a chance for health and a higher quality of life. *Advances in AgingResearch,* 3, 222-229.

Ortaç B (2019) Üniversite Personelinin Rekreasyon Etkinliklerine Katılmasının Mutluluk Ve Yaşam Kalitesine Etkisinin İncelenmesi Batman Üniversitesi Örneği. Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Öksüz G (2019) Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Rekreasyonel Etkinliklere Katılım Düzeylerinin İncelenmesi (Balıkesir Üniversitesi Örneği). Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Özdağ S, Aytekin U, Aykora E. Yerel Yöneticilerin Rekreatif Etkinlik Anlayışları ve Uygulamaları. Türkiye Kickboks Federasyonu Spor Bilimleri Dergisi, 2010; 2 (2): 42-50.

Özkan L, 2008. Artvin İli Ormancılık Örgütünde Çalışan Teknik Elemanların Zaman Yönetimi Açısından İncelenmesi, Kafkas Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Kars.

Poirier C, Germain A. and Billette A, 2006. Diversity in sports and recreation: a challenge or an asset for the municipalities of greater montreal?. *Canadian Journal of Urban Research,* 15 (2), 38-49.

Ramazanoğlu F, Altungül O, Özer A, 2004. Sportif açıdan rekreasyon etkinliklerinin değerlendirilmesi, *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları,* 176-179.

Sabırlı TN (2018) Belediyelerin Sunduğu Rekreasyonel Spor Hizmetlerinden Yararlanan Tüketicilerin Hizmet Kalitesi ve Tatmin Düzeylerinin İncelenmesi. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Doktora Tezi.

Sabuncuoğlu Z P, 2002. Zaman Yönetimi, Bursa, Ezgi Kitabevi.

Sabuncuoğlu Z, Tüz, M.,2003. Örgütsel Psikoloji, Bursa, Furkan Ofset.

Serdar E (2020) Serbest Zaman Tutumu, Serbest Zaman Doyumu ve Rekreasyonda Algılanan Sağlık Çıktıları Arasındaki İlişki. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Spor Yönetim Bilimleri Anabilim Dalı, Spor Yöneticiliği Doktora Programı, Doktora Tezi.

Serdar E 2020. Serbest Zaman Tutumu, Serbest Zaman Doyumu Ve Rekreasyonda Algılanan Sağlık

Çıktıları Arasındaki İlişki. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa / Lisansüstü Eğitim Enstitüsü / Spor Yönetim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Doktora Tezi.

Sevil T, 2012. Boş zaman ve rekreasyon: kavram ve özellikler. Kocaekşi, S. (Editör). *Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi.* Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2497.

Şentürk O (2020) Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Çalışanlarının Rekreasyonel Aktivitelere Katılımlarının Sorgulama Becerileri, Merak ve Keşfetme Düzeyleri Açısından İncelenmesi. Düzce Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Şentürk O. (2020) Gençlik ve Spor il Müdürlüğü çalışanlarının rekreasyonel aktivitelere katılımlarının sorgulama becerileri, merak ve keşfetme düzeyleri açısından incelenmesi. Düzce Üniversitesi / Sağlık Bilimleri Enstitüsü / Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Şimşek M Ş, 2005. Yönetim ve Organizasyon, Konya, Günay Ofset.

Tekeli İ, 1983. Yerel Yönetimlerde Demokrasi ve Türkiye'de Belediyelerin Gelişimi, Amme İdaresi Dergisi, Cilt 16, Sayı 2.

Telci İ (2020) Üniversitedeki Spor Tesislerinde Sportif Rekreasyon Faaliyetlerine Katılan Ve Katılmayan Akademik Ve İdari Personellerin Serbest Zaman Motivasyonlarının İncelenmesi. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Tengilimoğlu D, ve ark 2007. "Zaman Yönetimi", Edit. Hasan Tutar, Zaman Yönetimi, Ankara, Seçkin Yayıncılık.

Tengilimoğlu D, ve ark, 2008. İşletme Yönetimi, Ankara, Seçkin Yayıncılık.

Tez Ö, Doğan Ö, Yavaş Ö, Erkaya E, Tavazar H, Güzel P. Yerel Yönetimlerde Serbest Zaman ve Rekreasyon Hizmetleri (İzmir İli Örneği). International Journal of Science Culture and Sport, 2014; Special Issue 1:511-524.

Toprak L, Serçek S, Özaltaş - Serçek G, 2014. Öğrencilerin üniversiteden rekreasyon aktiviteleri konusunda beklentileri. *VII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi*, 592-604.

Turgutkaya K (2018) Yerel Yönetimlerin Rekreasyon Faaliyetlerinde Paydaş Motivasyonunun İncelenmesi: Sponsor Örneği. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Spor Yönetimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Tutar H, Yılmaz M K, Erdönmez, C.,2004. İşletme Becerileri Grup Çalışması, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.

Ulusoy B, 2004. Mahalli İdareler, Seçkin Yayınevi, 2. Baskı, Ankara.

Unutulmaz O, 1992. Hizmet Pazarlamasında Kalite, Turizm Eğitimi, Konferans-Workshop, Turizm Bakanlığı, Turizm Eğitimi Genel Müdürlüğü, 9-11 Aralık, Ankara.

Vaux A, 1998. Social Support, Theory, Research and İntervention, Newyork, Praeger, WOLCH.

Yalman Y, (2019). Güneydoğu Anadolu Bölgesi Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinde Çalışan Personellerin Rekreasyona Bakış Açısı İle Rekreasyonel Spora Katılım İlişkisi. Batman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Yaşartürk F, ve Yılmaz H, Rekreatif Etkinliklere Katılan Kamu Personellerinin İş Stresi ve Serbest Zamanda Algılanan Özgürlük Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmes, Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2019;8 (Ek Sayı 1):1325-1335

Yatkın A, 2008. Etik Düşünce ve Davranışın Yerel Yönetimlerde Hizmet Verimliliğinin Arttırılmasında Rolü ve Önemi Elazığ Belediyesi Örneği, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 18, Sayı 1.

Yazıcı M, 1998. Üniversite Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Anlayış ve Alışkanlıkları Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı.

Yerlisu Lapa T, Varol R, Tuncel EF, Ağyar E, Certel Z. Belediye'ye Ait Park Alanlarını Sportif Amaçlı Kullanan Bireylerin Katılımlarının ve Beklentilerinin İncelenmesi: Bornova Örneği. I. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi: 851 - 865, 12 – 15 Nisan 2012, Kemer, Antalya.

Yüncü D, 2013. *Boş zaman ve rekreasyon: kavram ve özellikler.* Metin Argan (Editör). *Rekreasyon yönetimi.* Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını, 15.

Yüzgenç A, 2010. Yerel Yönetimlerin Sunduğu Spor Hizmetlerinde Hizmet Kalitesi, Ankara İli Örneği, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Zengin E, Öztaş C, 2008. Yerel Yönetimler ve Spor, Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi s.49, İstanbul.